

№ 65 (20329) 2013-рэ илъэс ШЭМБЭТ МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 13

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Анахь дэгъухэм ахэхьагъ

Илъэсэу икІыгъэм изэфэхьысыжьхэмкІэ, мэкъумэщ хъызмэтым ылъэныкъокІэ Урысыем ишъолъыр анахь дэгъуипшІымэ Адыгеир ахэхьагъ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу къызэритырэмкІэ, къоджэ псэупІэхэм псырыкІуапІэхэр, газрыкІуапІэхэр арыщэгьэным ыльэныкъокІэ, мэкъу-мэщ техникэм ищэфынкІэ республикэм гъэхъагъэхэр зэришІыхэрэм ыкІи гухэлъэу щыІэхэр дэгъу дэдэу гъэцэкІагъэ зэрэхъурэм ар къыкІэльыкІуагъ.

Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ иколлегие изэхэсыгъоу Москва щык Іуа-гъэм ар къыща Іуагъ. 2008 — 2012-рэ илъэсхэм ателъытагъэу мэкъу-мэщ хъызмэтым хэхьоныгъэхэр ышІынымкІэ къэралыгъо программэу щыІэм игъэцэкІэн изэфэхьысыжьхэр ары ІофшІэн шъхьаІэу коллегием зыщытегущы Гагъэхэр.

(Тикорр.).

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Общественнэ-политикэ ІофшІэным чанэу зэрэхэлажьэрэм, хэдзакІохэм яфедэхэм инэу ынаГэ зэратыригъэтырэм, промышленностым ихэхъоныгъэ иІахьышхо зэрэхишІыхьэрэм ыкІи къызыхъугъэр «Законыр. Пшъэрылъыр. ЦІыфыгъэр» зыфиГорэр фагъэшъошагъ Погодин Сергей Петр ыкъом, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат, зэфэшІыгъэ Іахьзэхэлъ обществэу «Картонтарэм» игъэцэкІэкІо директор.

ПынджлэжьынымкІэ гумэкІыгьохэр зэхафыгьэх

Мэлылъфэгъум ыкІэм пынджым ипхъын чіыгулэжьхэр фежьэщтых. Ащ ипэгъокізу мэкъу-мэщымкіз АР-м и Министрэу Юрий Петровыр пынджлэжьхэм alyкlaгъ ыкlи зигъо loфыгъоу къзуцухэрэм атегущы-Іагъэх. Мы лъэныкъомкІэ республикэм щыпэрытыр Тэхъутэмыкъое районыр ары, зэкІэ республикэм ипынджлэжьхэри ащ щызэрэугъоигъэх.

Пэублэм Шапсыгъэ псыІыгъыпІэм изытет къаплъыхьагъ. Илъэсий хъугъзу ар агъзцэкІзжьы, мылькоу пэІухьэрэр федеральнэ бюджетым къекІы, джырэкІэ сомэ миллиардрэ ныкъомехнеІшфоІ ныажеІмеат видеф еф атырагъэкІодагъ. Нэпкъыхэр икІэрыкІ у агъэчъыжьых, нахь лъагэу къа Іэтых ыкІи дамбэ кІыІум рекІокІырэ гьогоу лъэш дэдэу зэхэкъутэгъагъэр кІзу тыралъхьажьы. ПсыІыгъыпІзм псы дэтэп, ащ Іоф зэримышІэрэр пынджлэжьхэм къягуао. ГущыІэм пае, Шапсыгъэ псыІыгъыпІэм пындж хьэсэ гектар мини 3 фэдиз епхыгъ, ау джырэкІэ алэжышъурэр гектар 400 ныІэп. МэкъумэщышІэхэм яІофшІэн хагъэхъонэу фэмыехэкІэ арэп, лэжьыгъэ хьасэхэр зэрагъэшъокІыщт псыр афикъурэп. Тэхъутэмыкьое район администрацием мэкъу-мэщымкІэ игъэІорышІапІэ ипащэу Уджыхъу Адам къызэриІуагъэмкІэ, ощх къещхымэ аубытышъурэ псымкІэ пынджыр агъэшъокІы. Ар зыфэхъурэр псыпэ къоджэ псэупІэм щылэжьэрэ мэкъумэщышІэхэм мыгъэ пынджыр гектар 700-мэ ащапхъын ягухэлъыгъ. Ау псыр зэримыкъущтыр ыкІи ар зэрар зэрафэхъущтыр араГуагъ. — Шапсыгъэ псыІыгъыпІэм псы дэтыубытэн тыфитэп, 2015-рэ илъэсым нэс гъэІорышІапІэм ипащэ къызэриІуа-нэс псы дэтыштэп. Пынджыр чІыгум хашъулъхьэу, ощхыхэр макІэхэу, псыр имыкъумэ шъушІагъэр хьаулые хъущт, — къы Іуагъ мелиорацием к Іэ ыкІи мэкъу-мэщ чІыгухэм псы акІэгьэльэдэгьэнымкІэ АР-м щыІэ гьэІорышІапІэм ипащэу ОелІ Аслъан.

Тэхъутэмыкъое, Шэуджэн ыкІи Красногвардейскэ районхэр арых тиреспубликэкІэ пынджыр зыщалэжьырэр. Апэрэр ащкІэ пэрыт. ГъэрекІо республикэм къыщахыжьыгъэм ипроцент 60-р мыщ ща Гожьыгъ. ПстэумкІи пынджшІэпІэ гектар мин 12-рэ ныкъорэ тиреспубликэ илъ. Ащ щыщэу алэжьырэр мини 5-м ехъу. ЗэкІэ пынджлэжьхэр джырэкІэ зыгъэгумэкІырэ Іофыгъохэм ащыщ псырыкІуапІэхэр. ГущыІэм пае, Афыпсыпэ къоджэ псэупІэм щылэжьэрэ мэкъу-мэщ хъызмэтшІапІэу «Ахэджагом» ар пащэхэм афигъэзагъ. Мыгъэ ащ апэрэу пындж щалэжьынэу рахъухьагъ, ау псырыкІуапІэхэу хьасэхэм якІуалІэхэрэр сэигъэх. Ахэр зыукъэбзынхэр зипшъэрыльым кІзупчІагьэх. МелиорациемкІэ ыкІи мэкъу-мэщ чІыгухэм псы акІэгъэльэдэгъэнымкІэ АР-м щыІэ

гъэмкІэ, ар ежь мэкъумэщышІэхэмрэ Министерствэмрэ зэдагъэцэкІэн

ЗэкІэри зыгъэгумэкІыгъэхэ ыкІи зэфэдэу зэдамыштэгъэ нэмыкІ къэбари зэІукІэгъум къыщаІуагъ. Зы пындж гектарыр агъэшъокІыным сомэ 400 тефэмэ, мыгъэ уасэр къыдагъэкІоен алъэкІыщт. Ащ пынджлэжьхэр езэгъыгъэхэп ыкІи джыри зэ ащ къыфагъэзэжьынышъ тегущыІэнхэу рахъухьагъ. Хэбзэ къулыкъухэм -еІстаны дехеілыны дехеілы сынхэм пае общественнэ зэхахьэ зэхащэныр анахь хэкІыпІэ тэрэзэу алъытагъ. А гухэлъыр ащ лъыпытэуи агъэцэкІагъ. Адыгеим ипынджлэжьхэм яобщественнэ организацие ипэщэнэу Красногвардейскэ районым щыщ пынджлэжьэу ЛІыІэпІэ Ибрахьимэ агъэнэфагъ, ащ игодзэщтыр пынджымкІэ шІэныгъэ-ушэтэкІо гупчэу Адыгеим щыІэм ипащэу Хъурым Хьазрэт. Зэхащэгъэ общественнэ организациер хэбзэгъэуцугъэхэм адиштэу тхыгъэным ыуж ихьащтых ыкІи ащ дыкІыгьоу ІофшІэным епхыгьэ гумэкІыгъохэри зэшІуахыщтых.

ГЪУКІЭЛІ Сусан

ильэс 50 зэрэхьурэм афэш Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу гектари 100 заул, гъэр огъу зыхъукІэ ари ашІокІодын ылъэкІыщт. Афы-

2013-рэ илъэсым иятІонэрэ мэзих гъэзеткІэтхэгъур едгъэжьагъ!

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъапІэхэр!

Льэпкъ гъэзетыр къизытхыкІы зышІоигьохэм апае федеральнэ почтэм икъутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм иотделениехэм, гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ пшъэрылъхэр зэшІозыхырэ обществэу «Адыгея-Интерсвязь» зыфи Горэм ищапІэхэм ыкІи «Адыгэ макъэм» иредакцие дэжь щыт тхылъ щапІэм мэлыльфэгъум и 1-м гъэзет кІэтхэнхэр ащырагьэжьагь.

Почтэм иотделениехэм мыщ фэдэ уасэхэмкІэ льэпкъ гъэзетым шъуащыкІэтхэн шъулъэкІыщт: - **сомэ 467-рэ чапыч 16-кІэ** — тхьамафэм 5

къыдэкІэу нэкІубгъуий хъурэ гъэзетэу 52161-рэ индекс зиІэм;

— **сомэ 398-рэ чапыч 16-кІэ** — фэгъэкІотэныгъэ зиІэхэм апае 52162-рэ индекс зиІэм;

Мыекъуапэ игъэзетеджэхэр!

«Адыгэ макъэм» иредакцие дэжь щыт тхылъщапІэм, индексхэу **52161-рэ**, **52152-рэ**, **14289-рэ** зиІэхэм соми 140-кІэ шъуащыкІэтхэн шъулъэкІыщт; (мыщ щыкІатхэхэрэм щапІэм ежь-ежьырэу гъэзетыр чІахыжьзэ ашІыщт);

«Адыгея Интерсвязым» ищапІэхэм тигъэзетхэм зэк эми соми 150-к Тэ шъуащык Тэтхэщт.

(КІатхэхэрэм гъэзетыр щапІэм чІахыжьзэ ашІыщт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хъызмэтшІапІэхэу, организациехэу, учреждениехэу корпоративнэ шІыкІэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къыщымыкІ у къизытхыкІыщтхэр редакцием сомэ 200-кІэ шыкІэтхэнхэ алъэкІыщт.

Университетхэу, институтхэу, еджап Гэхэу корпоративнэ шІыкІэм тетэу гъэзет экземпляр 20-м къыщымыкІ у къизытхыкІын зимурадхэр редакцием соми 150-кІз щыкІэтхэнхэ альэкІыщт.

> Ныбджэгъу лъапІэхэр, шъукІатх лъэпкъ гъэзетым!

Егъэджэныр лъэныкъо пстэумкІи

иІэнатІэ зыгъэцэкІэрэ Александр Наролиныр къалэм иеджап Іэхэм япашэхэм аІукІагъ. ЗэикІ къэралыгъо ушэтынхэм языфэгъэхьазырын ыкІи язэхэщэн, муниципальнэ гъэсэныгъэм игъэкІэжьын ыкІи хэхьоныгъэ егъэшІыгъэным атегущыІагъэх.

КІэлэеджакІохэм шхын стыр ягъэгъотыгъэным, еджэкІо шъуашэхэм, ахэм якъызІэкІэгъэхьанкІэ мылъку зимыІэ унагъохэм социальнэ ІэпыІэгъу -ыфоІ естысхестефа мынестытостестя гъохэр хэушъхьафыкІыгъэу зэхафыгъэх. АхэмкІэ унашъохэр еджапІэ пэпчъ щашІыщтых, ны-тыхэм якомитетхэри къыхагъэлэжьэщтых. Муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Къалэу Мыекъуапэ» гъэсэныгъэмкІэ имуниципальнэ совет изэхэсыгъоу къихьащт мазэм -шыІэщтым мы Іофыгъохэм къащы фагъэзэжьынэу рахъухьагъ.

– ГъэкІэжьыным ипроект къыдыхэлъытагъэу шхапІэхэм лъэхъаным диштэрэ Іэмэ-псымэхэр ачІагъэуцуагъэх. Къэлэ администрациер ІэпыІэгъу афэ-

Мыекъуапэ иадминистрацие ипащэ хъу — гъот макІэ зиІэ унагъохэм къарыкІырэ сабый нэбгырэ мини 4-м ехъумэ пчэдыжьышхэ гъомлэпхъэ стыр аІэкІагъахьэ, — къыщыхагъэщыгъ Мыекъуапэ иадминистрацие.

> Зэреджэщтхэ тхыльхэм яІэкІэгьэхьан фэгъэхьыгъэ Іофыгъори зэхэсыгъом къыщаІэтыгъ. ГъэсэныгъэмкІэ къэлэ комитетым ипащэу Л.Дубовскаям къызэриІуагъэмкІэ, гъэкІэжьыным къыхиубытэу шІэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэкІэ республикэ Министерствэм пэублэ классхэм апае тхыльхэр къыщэфыгъэх, ахэр Іоныгъом и 1-м ехъулІэу аратыщтых. НэмыкІхэм ательытэгъэ хэушъхьафыкІыгъэ Іофтхьабзэхэр еджапІэхэм ащырагъэкІокІыщтых ны-тыхэр къезэгъыхэмэ, къыкІэлъыкІорэ классым ихьэхэрэм ятхылъхэр ауж къикІыхэрэм къафагъэнэжьыщтых.

> ЕджэпІэ унэхэм ягъэцэкІэжьын, «Учительский дом» зыфиІорэ проектым игъэцэкІэн, электроэнергиер нахь макІэу зыгъэстырэ шІыкІэ-амалхэм атехьэ--ес имехоальфоІ еалыахеалефа мынеал хахьэм джащ фэдэу щатегущы Гагъэх.

Гъогухэр зэкІэ Шъхьагуащэ екІущтых

зыфиІорэ зекІо-спортивнэ Іофтхьабзэм изыфэгъэхьазырын игъэкІотыгъэу республикэм щэкІо. Мы мазэм и 27-м къыщыублагъэу жъоныгъуакІэм и 2-м нэс ахэр рекІокІыщтых.

Зэнэкъокъухэм ящынэгъончъагъэ, медицинэ ІэпыІэгъур, зыщышхэщтхэ -еатэтек дехепиль чиние или этегьэпсыхьэгъэнхэр ыкІи нэмыкІхэр джырэ уахътэм зыдэлэжьэхэрэ Іофыгъохэм ащыщых.

ЗекІонымкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ АР-м и Комитет къызэрэщаІуагъэмкІэ, хабзэ зэрэхъугъэу, культурнэзыгъэпсэфын ыкІи спортивнэ зэнэкъокъун уцугъохэмкІэ Іофтхьабзэр зэтеутыгъэщт. РафтингымкІэ Урысыем, Къыблэ федеральнэ шъолъырым ыкІи Адыгеим ячемпионатхэр рагъэкІокІыштых, ориентированиемкІэ, къушъхьэдэкІоенымкІэ, щынагьо зыхэль спортымкІэ зекІохэм заушэтыщт.

Мы мазэм и 27-м зэнэкъокъухэр рафтингымкІэ Къыблэ федеральнэ шъолъырым изэІухыгъэ чемпионаткІэ ра-

«Интерралли Шъхьагуащэ-2013-рэ» гъэжьэщтых. УзэплъынкІэ анахь гъэшІэгъоныщтхэр «КІышъэ-1» ыкІи «КІышъэ-2» зыфиІорэ псыхьо зэпырыкІыпІэхэм зыкъызэращагъэлъэгъощтыр ары. Мы уцугьор мы мазэм и 28-м ыкІи къихьащт мазэм иапэрэ мафэ сыхьатыр 11-м ыкІи 2-м рагъэкІокІыщт. ЗэхэщакІохэм къызэраІорэмкІэ, мыгъэ пхъашэу зэнэкъокъуштых, кІзухым купищэу дунэе чемпионатым хэлэжьэщтхэр къыхахыщтых.

Ушэтынхэм ахэлэжьэщтхэм жъоныгъокІэ мазэм иапэрэ мафэ мэфэкІ шІыкІэм тетэу шІуфэс арахыщт, республикэм ихабзэ и офыш Гэхэр зэхахьэм къекІолІэщтых. Мыекъопэ районым итворческэ купхэм якъэгъэлъэгъон, зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэр, зекІоным щагъэфедэрэ Іэмэ-псымэхэм яермэлыкъ-къэгъэлъэгъонхэр Іофтхьабзэм къыдыхэльытагьэх. Орэдусхэм яфестивалэу «Первоцвет», анахь дахэр къызщыхахыщт зэнэкъокъоу «Мисс Интерралли» зыфиІохэрэри зэхащэщтхэм ащыщых. Мэфэк Ішифек мыпотототом зэфишІыжьыщт.

КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ●

УПЛЪЭКІУНХЭР

Зилажьэр орэпщынэ

Къэралыгъо регистрацием, кадастрэм ыкІи картографием яфедеральнэ къулыкъу и Гъэlорышlaпlэу Адыгэ Республикэм щыіэм ипшъэрылъ шъхьаіэхэм зыкіэ ащыщ чіыгур гъэфедагъэ зэрэхъурэр уплъэкіугъэныр. Ащ пшъэрылъэу ыкіи гухэлъэу щыряіэхэм нахь игъэкІотыгъэу защыдгъэгъуазэ тшІоигъоу бэмышІэу зыіудгъэкіагъ а Гъэіорышіапіэм ипащэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэхэрэ Къуижъ Эдуард.

— ЧІыгур гъэфедагъэ зэрэхъурэм лъыплъэрэ къэралыгъо учреждением еГлешехее Гвахаш ахана алыпы анахышты шІыкІ у ыкІи правовой гъзпсыкІ у предприятиехэм я Іэхэм яльытыгъэу ахэм япащэхэми, имехешаран, джащ фэдэу зэкІэ цІыфхэми чІыгум фэгъэхьыгъэ законодательствэу щыГэр, чІыгур къэзыгъэгъунэхэрэм игъоу къафалъэгъухэрэр зэрагъэцактэхэрэр, ахэм адакІоу чІыгур зэрагъэфедэрэр ренэу упльэкІугьэнхэр, — къытфеІуатэ ащ. ЧІыгум лъыплъэгъэнымкІэ анахь гухэлъ шъхьа Гэу щыт Адыгеим ык Іи Урысыем зэрэпсаоу чІыгур зэращагъэфедэрэ шІыкІэм хэукъоныгъэу фэхъухэрэр игъом къыхэгъэщыгъэнхэр.

Ащ пыдзагъзу Къуижъ Эдуард къызэриІорэмкІэ, республикэм мэкъумэщ мэхьанэ зиІэ чІыгухэр зэкІэ ищыкІагъэм льыкІахьэу щагъэфедэхэрэп, непэ ехъулІэу гектар мин 20-м ехъу шІуагъэ къымыхьэу щызэхэкІыхьажьыгъ. А щыкІагъэр дэгъэзыжьыгъэным фэшІ амал зэфэшъхьафхэр зехьэгъэнхэ зэрэфаери къыхигъэщыгъ.

- А Іофым 2012-рэ илъэсым игъэкІотыгъэу тытегущыІи, итхъухьагъэх тшІэн фаехэр, — еІо тигущыІэгъу. – Тикъулыкъу апэрэу гъунэм нэсэу зэхифыгъ республикэм ичІыпІэ зыгъэІоры-

шІэжьыпІэ пстэуми мэкъу-мэщ мэхьанэ зиІэ чІыгоу арыльыр зыфэдизыр, ащ щыщэу илъэсыбэ хъугъэу амыгъэфедэрэр зэрэхъурэр. Мыщ дэжьым джыри зэ къыкІэзгъэтхъы сшІоигъу зигугъу къэсшІырэр мэкъу-мэщ мэхьанэ зиІэ чІыгухэр ары. Мы илъэсым ахэм язытет чІыпІэ пстэуми ащытыуплъэкІунэу тигухэлъхэм къыдальытэ. Ащ фэшІ апэ рапшІэу амыгъэфедэрэ чІыгухэр зыфэгъэзэгъэ физическэ ыкІи юридическэ лицэхэр зэтымыгъашІэхэ хъущтэп.

– Ащ фэдэ уплъэкІуныр сыдэущтэу зэхэшъущэщта? Мэкъу-мэщ мэхьанэ зиІэ чІыгур республикэм щамыгъэфедэным фэзыщэхэрэр зэжъугъэшІагъа? - теупчІы тигущыІэгъу.

– Мы илъэсым ащ фэгъэхьыгъэ уплъэкІунхэр зэхэтщэнхэу итхъухьагъ, еІо Къуижъ Эдуард. — Ащ фэдэу щыІэ пстэур а зы уплъэкІугъом къыхедгъэубытэн зэрэтымылъэк Іыштыр гъэнэфагъэ. Ар псынкІэу зэшІотхыным фэшІ ищыкІэгъэ цІыфхэри мылъкури тфикъухэрэп. Арэу щытми, чэзыу-чэзыоу а ІофшІэныр зэшІотхыщт. ЗыгорэкІэ амыгъэфедэрэ чІыгу Іахьыр къыхэгъэщыгъэ зыхъукІэ, ар зыер зэрэгъэпщынэгъэн фэе шІыкІэр къыдэзылъытэрэ унашъо Урысые Федерацием и

Правительствэ икІыгъэ илъэсым ышІыгъ. Ащ дэгъоу къызэхефых чІыгур амыгъэфедэкІэ лъытэгъэн ыкІи ащкІэ пшъэдэкІыжьэу ягъэхьыгъэн фаехэр зыфэдэхэр. Мы ІофшІэныр «Россельхознадзорым» и ГъэІорышІапІэ тигъусэу зэшІотхыщт.

Джаузэ тылъэІэсы чІыгур тэрэзэу зыщамыгъэфедэрэ чІыпІэхэр республикэм къыщыхагъэщыхэу къызэрэхэкІырэм фэгъэхьыгъэ Іофыгъом.

– Чыгур зытегъэпсыхьагъэм тетэу тэрэзэу амыгъэфедэу къызэрэхэкІырэм макІэп тызэрэІукІэрэр, — еІо тигущы Іэгъу. — Шъыпкъэ, ар анахыыбэу зыфэгъэхьыгъэхэр цІыф псэупІэхэм къагъэгъунэрэ чІыгухэр арых. Джащ фэдэу къыхэкІых чІыпІэхэу мэкъу-мэщ мэхьанэ зиІэ чІыгухэр фэшъхьаф гухэлъхэм афэшІ зыщагъэфедэхэрэр. Ащ фэдэхэр нахьыбэу къызщыхэдгъэщыхэрэр Мыекъопэ районым къыгъэгъунэрэ чІыпІэхэр арых. Шъыпкъэ, зигугъу къэсшІыгъэ гъэфедакІэр къыхэгъэщыгъуаеп, ащ тегъэпсыхьэгъэ шІэныгъи ищыкІагъэп. Ащ фэдэ къыхэдгъэщыгъэ зыхъукІэ административнэ пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэн зэрэфэе шІыкІэр ыкІи а хэукъоныгъэр зыщыдагъэзыжын фэе уахьтэр къащытэгьэльагьох тхыльэу афэттхыхэрэм, пшъэдэкІыжьэу ахьыщтыр зыфэдизыри агурытэгъа Го. ЕтІанэ ахэр гъэцэкІагъэ зэрэхъухэрэм тиІофышІэхэм гъунэ лъафы. ЗыгорэкІэ щык Гагъэу афэтлъэгъугъэхэр игъом даныжь ин атетэлъхьэ.

- Чыгу законодательствэр гъэцэкІагъэ зэрэхъурэм иуплъэкІун анахь мэхьанэ щызи Гэхэм ащышын фае ч Гыгу Іахьэу тэрэзэу амыгъэфедэрэр зыфэгъэзагъэр къыхэгъэщыгъэныр.

– Ары, а Іофыгъохэм афэдэу макІэп тызэуал Іэрэр, — е Іо Къуижъ Эдуард. Анахь къиныгъоу тызы Гук Гэрэр ч Гыгу Іахьэр зыер къыхэгъэщыгъэныр арэп, ащ фэдэ цІыфым е предприятием икъэгъотын нахь. Ащ фэдэ зыхъукІэ кощын ІофхэмкІэ федеральнэ къулыкъум иІофышІэхэр ІэпыІэгъу къызфэтэгъэхъух. ЕтІанэ чІыгу Іахьэр зыехэм макъэ ятэгъэІу уплъэкІун Іофхэу зэшІотхыхэрэм къахэлэжьэнхэ зэрэфаехэмкІэ. Аш фэдэ шІыкІэм шІуагъэ къеты.

> ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый.

Тикъэлэ шъхьа Іэ щыпсэурэ хъулъфыгъэу чІыфэшхо зытелъым ылъэныкъокІэ хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щы Іэм и Мыекъопэ къэлэ отдел ихьыкум пристав-гъэцэк Іак Іофит Іу къызэІуихыгъ.

ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, инэ-Іосэ бзылъфыгъэ горэм мы хъулъфыгъэм чІыфэ къыІихыгъагъ, ау ритыжьыным дэгуІэштыгъэп. Ащ къыхэкІыкІэ Іофыр зэхифынэу бзылъфыгъэм хьыкумым зыфигъэзагъ.

Ащ унашъоу ышІыгъэм диштэу хьыкум пристав-гъэцэк ІакІом ІофитІу къызэІуихыгъ ыкІи мэфи 5-м къыкІоцІ чІыфэу тельыр хъульфыгъэм къыпщыныжынэу фигъэпытагь. А уахътэр зытешІэми, хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ шапхъэхэр ащ ыгъэцэкІагъэхэп. Хьыкум приставыр хъулъфыгъэр зыщыпсэурэ унэм къызэкІом ищагу автомобилэу «Тойота» зыфиІорэр дэтэу дилъэгъуагъ ыкІи а чІыпІэ дэдэм ар ыгъэфедэн фимытынэу унашъо ышІыгъ.

Нэужым къызэрэнэфагъэмкІэ, чІыфэ зытельым мы автотранспорт закъор арэп иІагъэр, иавтомобилэу «Ниссаныр» инэІуасэхэм аритыгъэгоу къычІэщыгъ. А мэфэ дэдэм а машинэми арест тыралъхьагъ.

АвтотранспортитІури ащэнышъ, акіэкіырэ ахъщэр чіыфэм пэІуагъэхьажьын зэралъэкІыщтыр къызыгурэІор ары ныІэп сомэ мин 382-рэ хъурэ мыныжынышпыс дефыІР хъулъфыгъэр къызезэгъыгъэр.

Автомобильхэу «Ниссанымрэ» «Тойотэмрэ» джырэ уахъти арестыр атырахыжьыгъэгоп. Сыда пІомэ чІыфэ шъхьаІэу

тельыгъэм дакІоу, хьыкум приставхэм сомэ мин 26-м ехъу хъулъфыгъэм къафызэкІигъэкІожьын фае.

Сэщэх

Мэфибл зыныбжьхэм къащегъэжьагъэу мазэ хъугъэ шкІэ цІыкІухэр сэщэх. Республикэм ичІыпІэ пстэуми зыщэфыхэрэм афынэзгъэсыщт. Тел. **8-928-925-71-32.**

Хьыкум департаментым тхьамэтакІэ иІ

Урысые Федерацием и Апшъэрэ хьыкум дэжь щыГэ Хьыкум департаментым игенеральнэ пащэу Александр Гусевым иунашъок Із Хьыкум департаментым Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэ ипащэу Хьакъуй Юныс агъэнэфагъ.

УФ-м юстициемкІэ и Министерствэ илъэс пчъагъэхэм къакІоцІ ащ Іоф щишІагъ, хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэІорышІапІэ къулыкъу щихьыгъ, мы аужырэ илъэситІум республикэм изэгъэшІужь хьыкумхэм яІофшІэн зэхэщэгъэнымкІэ ГъэІорышІапІэм ипащэу лэ-

АР-м и Апшъэрэ хьыкум ипащэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэк Іэрэ Ольга Кулинченкэр Хьакъуй Юныс къыфэгушІуагъ, иІофшІэгъухэм нэІуасэ афишІыгъ. ПшъэдэкІыжьышхо зыпылъ ІэнатІэу къыфагъэшъошагъэм гъэхъагъэхэр щишІынхэу къыфэлъэІуагъ ыкІи АР-м и Апшъэрэ хьыкумрэ хьыкум сообществэм икъулыкъухэмрэ шІуагъэ къытэу зэрэзэдэлажьэхэрэр ыпэкІэ лъыгъэкІотэгъэн зэрэфаер къыхигъэщыгъ.

Шъугу къэдгъэк Іыжьын, Хьыкум департаментым и ГъэІорышІапІэ 1998-рэ ильэсым Адыгеим зыщагъэпсыгъэм къыщегъэжьагъэу 2012-рэ илъэсым нэс ипэщагъэр Зэфэс Владислав ары.

(Тикорр.).

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъапІэхэр!

Мэлылъфэгъум и 11-м къыщегъэжьагъэу и 21-м нэс фэгъэкІотэныгъэ зыхэлъ кІэтхэгъур кІощт. Мы уахътэм къыкІоцІ гъэзет кІэтхапкІэр къеІыхыщт. Тхьамафэм 5 къыдэкІырэ гъэзетэу 52161-рэ индекс зи**Гэм сомэ 373,72-кГэ**, 52162-рэ индекс зиІэм **сомэ 359,22-кІ**э, 14289-рэ индекс зиІэм соми 129,30-кІэ шъуакІэтхэн шъульэкІыщт.

Ныбджэгъу лъапіэхэр, мы мэфипшІыр къызфэжъугъэфед шъукІатх лъэпкъ гъэзетым!

Сабыйхэм якъэухъумэн пшъэрылъ шъхьаl

Зыныбжь имыкъугъэхэм яфитыныгъэхэр зыщаукъогъэ хъугъэ-шІагъэхэм мехеагын ыкІи ащ фэдэ къэбар къагъэІумэ псынкІэу анаІэ тырадзэным пае УФ-м и Следственнэ комитет и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэм телефон зэпхыныгъэу «Сабыир щынагъо хэфагъ» цІэу зыфашІыгъэм икІыгъэ илъэсым ишэкІогъу мазэ къыщыублагъэу Іоф щешІэ. Зыныбжь имыкъугъэхэм алъэныкъок і бзэджэш Іагъэхэр зэрахьагъэхэмэ е ащ фэдэхэр ашІэнэу загъэхьазырэу гу лъатагъэмэ, яфитыныгъэхэр е хабзэмкІэ яфедэ укъуагъэ хъугъэхэмэ, макъэ къарагъэІуным мы зэпхыныгъэр

ЦІыфхэу зигугъу къэтшІыгъэ ІофыгъохэмкІэ къэбар зыІэкІэлъхэр «Сабыир щынагьо хэфагь» зыфиІорэ телефоным иномер кІэкІэу «123»-мкІэ къулыкъум макъэ къырагъэІун альэкІыщт. ТелефонымкІэ къатырэр тетхагъэ мэхъу ыкІи федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм къызэрэдильытэу зэхафыжьы.

«ВымпелКом» зыфиІорэ зэпхыныгъэр зыгъэфедэхэрэми мы мазэм и 5-м къыщыублагъэу номер кІэкІэу зигугъу къэтшІыгъэр афызэІухыгъэщт, къэбарэу аІэкІэлъымкІэ макъэ къагъэГун алъэкІыщт. «МТС-р», «Мегафоныр» ыкІи «Теле-2-р» зыгъэфедэхэрэми ащ фэдэ амал яІэ хъуным иІофыгъо джырэ уахътэм хэплъэх.

> УФ-м и Следственнэ комитет и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэм ипресс-къулыкъу

КъэбарыкІэхэрКъэбарыкІэхэрКъэбарыкІэхэрКъэбарыкІэхэр

ОБЩЕСТВЕННЭ ДВИЖЕНИЕХЭР =

Зэфэсым зыфагъэхьазырыщт

Урысые Федерацием и Президент ихэдзынхэр кІохэ зэхъум Владимир Путиным ицыхьэшІэгъухэу регионхэм Іоф ащызышІэщтхэр ыгъэнэфэгъагъ. Хадзи ІэнатІэм зыІоуцо уж ащ къыІогьагь ІэнатІэмкІэ пІальэу иІэр еухыфэкІэ ахэр ицыхьэшІэгъоу къызэрэнэжьыщтхэр. ТиреспубликэкІэ ахэм ащыщых Мыекъопэ къэлэ сымэджэщым хирургиемкІэ иотделение ипащэу, медицинэ шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу Бэгъ Альбертрэ къэлэ лицееу N 8-м икІэлэегъаджэу Алексей Стальноимрэ. Урысые «народнэ фронтэу» Президентым ихэдзытьо льэхьанэ зэхащэгьагьэм къалэу Ростов-на-Дону бэмышІ у щыриІ эгъ эконференцием ахэр хэлэжьагъэх. ЯтІонэрэ мафэм Владимир Путиныр ащ къызэкІом зэІукІэгьоу дыряІагъэми шыІагъэх. Аш къыщалъэгъугъэхэр, къыщызэхахыгьэхэр, къыщаІэтыгьэ Іофыгьо--ы жетоГефаки мехфиГр чех гъэнхэм ехьылІэгъэ зэІукІэгъу ыгъуасэ, мэлыльфэгъум и 10-м, Адыгэ къэралыгъо университетым инаучнэ тхылъеджапІэ щызэхащэгъагъ.

ЗэІукІэгъум нэбгырэ тІокІ фэдиз къекІолІэгъагъ. Ахэм ащыщыгъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет -Хасэм икомитетхэм ятхьаматэхэу Мырзэ Джанбэчрэ Игорь Ческидовымрэ.

ЗэІукІэгъур къызэІуихыгъ, медицинэм епхыгъэ Іофыгъохэм зыщатегущыІэгьэхэ секциеу ышъхьэкІэ зыхэлэжьагъэм, ар докторэу Рошаль зэрищагъ, зыгъэгумэкІыхэу къышаІэтыгьэ Іофыгьо шъхьаІэхэм Бэгъ Альберт къатегущы Іагъ. «Народнэ фронтым» хэтхэр анахьэу зыгъэгумэк Іыхэрэм ащышыгъэх псауныгъэм зиягъэ къекІырэ зекІуакІэхэр цІыфхэм

ахэгъэзыжьыгъэнхэр. Аркъ ешъоныр, наркотикхэр гъэфедэгъэнхэр цГыфхэм ахэгъэзыжьыгъэнхэм, зыщыпсэухэрэ чІыпІэхэм апэблагъэу спортым дехеІпыІ ехтшыатынышығ ащыгъэпсыгъэнхэм, медицинэ фэІо-фашІэхэм ядэгъугъэ зыкъегъэІэтыгъэным, Іэзэгъу уцхэр нахь дэгьоу аІэкІэгьэхьагъэнхэм, ыпкІэ зыхэмылъ медицинэ ІэпыІэгъум хэхъоеІпесеі, міансалыІшеатэ естын учреждениехэм мылъку зэрапэІуагъахьэрэр нахь дэгъоу зэхэщэгъэным ыкІи мылъкур цІыфым тельытагьэу гьэпсыгъэным, сымаджэхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм пылъыщт организацие зэхэщэгъэным, медицинэм иІофы--еалытеГеая еІяпважелк мехеІш ным, нэмыкІыбэхэм атегущы-Іагьэх. ГущыІэм пае, игьоу щальэгъугъ хэбзэгъэуцугъэхэм зэхъокІыныгъэ афэшІыгъэнэу ыкІи зыныбжь ильэс 21-рэ мыхъугъэм шъон пытэхэр ращэнхэ фимытхэу гъэпсыгъэнэу.

Альберт къызэри Гуагъэмк Гэ конференцием иятІонэрэ мафэ ехъулГэу Владимир Путиныр ІэкІыб хэгъэгум къикІыжьй, занкІзу Ростов-на-Дону къызэкІом дыряІэгъэ зэІукІэгъум къэралыгъом ипащэ ыпашъхьэ къыщаІэтыгъэ Іофыгъохэм ІупкІ у джэуапхэр къаритыжьыгъ, зыдыригъэштэгъэ лъэныкъохэри зэхэугуфыкІыгъэу къыІуагъэх. Урысыем икъэралыгьо щытхъуцІэу «Урысыем ІофшІэнымкІэ и ЛІыхъужъ» зыфиГорэр икГэрыкГэу гъэнэфэжьыгъэным ехьылІэгъэ гукъэкІым Владимир Путиным къыдыригъэштагъ, ащ ехьылІэгъэ Указым а мэфэ дэдэм кІэтхагъ. Ежьым игъоу ылъэгъугъ общественнэ движение «Народный фронткІэ» зэджагъэхэр общественнэ организацие шІыжьыгъэнэу ыкІи ащ ехьылІэгъэ зэфэс илъэсыр имыкІызэ зэхэщэгъэнэу. Альберт зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, а ІофымкІэ ежьыр зэхэщэкІо комитетым итхьамат, ау тапэкІэ зэрахьан фэе Іофыгъохэр джырэкІэ зэхэугуфыкІыгьэу гъэпсыгьэгохэп. Мэкъуогъум и 11—12-м «Народнэ фронтым» изэфэс зэхащэщтэу агъэнэфагъэшъ, а пІальэр къэмысыгьэу регионхэми ащ икъутамэхэр ащызэхэщэгъэнхэ фае.

Конференцием и Іофш Іэн, Владимир Путиным дыряГэгъэ зэІукІэгъум еплъыкІэу рагъэшІыгъэхэм къатегущыІагъ Алексей Стальнойри. Апэ къы-Іуагъ иІокІэ-шІыкІэхэмкІи, сыдырэ Іофи хэшІыкІышІу зэрэфыриІэмкІи, ицІыфыгъэкІи цыхьэ зыфэозыгъэшІырэ цІыфэу Владимир Путиныр зэрилъытэрэр. Алексей зыхэлэжьэгьэ секциер унагьом, сабыим, ны-тыхэр зимы і эжьхэр п Іугьэнхэм, нэмык Іхэм афэгъэхьыгъагъ ыкІи ежьыри кІэлабэ зыпІурэ тэу ыкІи сэъятныгъэ зиІэ сабый зиІэу зэрэщытым елъытыгъэу къиныгъоу ыльытэхэрэм ынаГэ атыридзагъ, а Іофым епхыгъэ гукъэкІхэри секцием къншиІуагъэх.

Конференциер зыщы І эщтыр къэсыфэкІэ ежэгъэныр нахьышІоу зыльытагьэхэри, игьорыгьоу зэІукІэхэзэ нахь пасэу предложениехэр агъэнафэхэмэ нахышІоу къэзыІонхэри къахэкІыгьэх. ДжырэкІэ зыщызэІу-кІэштхэ чІыпІэ гъэнэфагъэ зэрэщымыІэм къыхэкІэу, къэлэ сымэджэщэу ежь Іоф зыщишІэрэр дэгьоу зэрэзэтырагьэпсыхьажьыгъэр ыкІи ащ ущызэ-ІукІэн плъэкІынэу зэрэщытыр къыдилъытэзэ, ащ ригъэблэгъэнхэм зэрэфэхьазырыр Альберт къариТуагъ. ЗэТукТэгъур джащ щаухыгъ.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

Зэхэубытагъэу адыгэхэр зыщыпсэурэ къуаджэу Израиль ит Кфар-Камэ льэпкь (черкес) культурэм игупчэ къызыщызэ-Іуахыгъэр ильэси 7 хъугъэ. Ар Шхьэлахьохэм яунэжьэу ильэси 100-м ехъугъэу щытым чІэт. Апэ унэр агъэкІэжьи этнографическэ музей къыщызэІуахыгъагъ. Ащ илъэс пчъагъэм цІыфхэм къаугъоигъэ пкъыгъо зэфэшхьафхэу адыгэ хэхэсхэм къызэтырагъэнагъэхэр чІэлъыгъэх. Гупчэм икъызэТухын Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм и Ліышъхьэу Къанэкъо Арсени иунэе мылькукІэ хэлэжьагъэу щыт.

Непэ Кфар-Камэрэ Рихьани-ерэ адыгэхэм якультурэ икІэнрэ -ытышыфек-еІмытехек ампеаля кІэхэмрэ зыфэдэхэр зэрагъэшІэнэу зыгъэпсэфакІоу къыдахьэхэрэр нахьыбэ хъугъэх.

Кфар-Камэ ущызэщыщтэп. кІэщтэп. Я 19-рэ лІэшІэгъум номузеим нэТуасэ зыщыфэпчеркес мухьаджырхэу мыщ шІышъущт. къыдэхьэгъагъэхэр щыпсэущ-

тыгъэхэу псэупІэм тэмэшъхьэ псэу иІ. **ЦІыфэу къуаджэм** къакТохэрэм анахьыбэм лъэсэу гъогу ІонтІэгъэ къабзэхэм мыгузажьохэу къащакІухьэ, заплъыхьэ. Фаер шым тесэу щэзекІо, фаер адыгэ мэкъэмэжъыхэм ядэІузэ дилижансым исэу къекІу-

Черкес гупчэр зычІэт унэм дэжь цІыфыбэ щызэІокІэ. Мыщ дэжь бэдзэр мыин мафэ къэс къыщызэхэхьэ. Хьапщып цІыкІухэу адыгэ тамыгъэхэмкІэ гъэкІэрэкІагъэхэр бэдзэрым щащэх. ХьарыпІэ гъэжъагъэхэр, а̂дыгэ

къуаер, ІэшІу-ІушІухэр,

нэмыкІ шхынхэр къы-

шыпшэфынхэ плъэкІышт. Бэдзэрым пэмычыжьэу шхап Гэхэр щытых.

Пчыхьэрэ зыгъэпсэфакІохэм апае пчыхьэзэхахьэу «ТыпсэкІэ» заджэхэрэр щызэхащэ. Ащ къэшъокІо ансамблыр хэлажьэ, хьатыякІом джэгур зэрещэ. Адыгэ къашъохэм къызэкІагъэплъыхьэрэ хьакІэхэр лъэпэкъашъо къашІынэу пчэгум къихьэхэуи плъэгъущт.

Тыдэ укІуагъэми, шъонхэр Іанэхэм атетыхэп. Ар хэгъэкІи, Кфар-Камэ пивэ шъаби щащэрэп. Арышъ, цІыфэу чэфыхэрэр зэщызгъэкъон цІыф гори къахэкІырэп.

Адыгэхэр зыщыпсэурэ къуа-джэм уахътэ зиІэ цІыфхэр зэптІоп къызэрэкІохэрэр. Мыщ щыгупсэф, зыщыбгъэпсэфыным къуаджэр тегъэпсыхьагъ, узщычэфын, укъызщышъон щыІ, ахэм адакІоу черкес льэп-Уздэк Гони, узэплъыни ущы- къыжъым итарихъ зыфэдэм эт-

НЫБЭ Анзор.

кощын юфхэр

Патент къызэраІыпхыщт шІыкІэр

ІофшІэнымкІэ е гражданскэ-правовой зэфыщытыкІэхэмкІэ зэзэгыныгыу адашІыгыя тегыпсыкІыгыу, Урысыем ицІыфхэм яунагыо е нэмыкІ лыныкыохэм апае лэжыпкІэ аратызэ Іоф арагышІэну рагыблэгынхэ алыкІыщт ІэкІыб хэгыгухэм яцІыфхэу е гражданствэ зимыІэхэу хэбзэ льапсэм тетэу Урысые Федерацием кыкІуагыхэу Федеральнэ хэбзэгыуцугым зэригынафэрэм тетэу патент зэратыгыхэр.

Палъзу и Тэр зы мазэм къыщыўблагъзу мэзищым нэсэу ІэкІыб хэгъэгухэм яцІыфхэм патент араты. Ащ пІальзу и Тэр пчъагъэрэ лъагъэкІотэн алъэкІыщт, ау зы лъыгъэкІотэгъур мэзищым шІокІын ылъэкІыщтэп. Джащ фэдэу пчъагъэрэ зэрэлъагъэкІотагъэр дыхэтэу, зэкІэмкІи патентым пІалъэу и Тэр мэзэ пшІыкІутІум ехъун ылъэкІыщтэп.

Патентым пІальэу иІэр льагьэкІотагьэкІэ альытэ физическэ льапсэкІэ

тхыгъэхэм ялэжьапкІэ техъорэ хэбзэ-Іахьыр Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ зэригъэнэфэрэ шІыкІэм тетэу шэпхъэ гъэнэфагъэм итэу аванс шІыкІэкІэ зэритыгъэ пІалъэм фэдизкІэ. Ащ тетэу зигъэпсыкІэ, ІэкІыб хэгъэгу къикІыгъэ цІыфым кощын ІофхэмкІэ федеральнэ чІыпІэ хэбзэ гъэцэкІэкІо къулыкъум зыфигъэзэнэу ищыкІагъэп.

Патентыр зэратыгъэм зэкlэмкlи мэзэ пшlыкlутlу зытешlэрэ уж lэкlыб хэгъэгу къикlыгъэ цlыфым патентыкlэ къаlыхыгъэным фэшl кощын lофхэмкlэ федеральнэ чlыпlэ хэбзэ гъэцэкlэкlо къулыкъум зыфигъэзэн фит. lэкlыб хэгъэгу къикlыгъэ цlыфым Урысые Федерацием исубъектэу патентыр зыщыратыгъэр ары ныlэп lоф зыщишlэн фитыр.

2013-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу визэ имыщык агъэу
Іэк Іыб хэгъэгу иц Іыфэу Урысые Федерацием къэк Іуагъэм патент раты зыхъу-

тхыгъэхэм ялэжьапк і техъорэ хэбзэ- кіэ шіокі имыі у къэралыгъо дактилос- Іахьыр Урысые Федерацием ихэбзэгъэ- копическэ шіыкі эктхын фае.

Кощын ІофхэмкІэ Федеральнэ къулыкъум и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм иинспектор шъхьаІ, хэгъэгу кІоцІ къулыкъум иподполковник.

Тазыр атыралъхьагъ

Кощын ІофхэмкІэ Федеральнэ къулыкъум и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм иІофышІэхэм гъэтхапэм оперативнэ-пэшІорыгъэшъ Іофыгъоу «Зыщыпсэухэрэ чІыпІэхэр» зыфиІорэр республикэм щызэхащэгъагъ. Ащ гухэлъэу фыряІагъ ІэкІыб хэгъэгухэм яцІыфхэрыкІи гражданствэ зимыІэхэр зэхэубытагъэу зыщыпсэурэ чІыпІэхэм кощын ІофхэмкІэ хэбзэгъэуцугъэр зэрэщагъэцэкІэжьырэр уплъэкІугъэныр ыкІи шэп-

хьэукъоныгъэхэр къыхэгъэщыгъэнхэр.

УплъэкІуныр рагъэкІокІызэ ІэкІыб хэгъэгухэм яцІыфхэр куп-купэу зыщыпсэухэрэ чІыпІэ 37-м ащыІагъэх, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 43-рэ аукъуагъэу къыхагъэщыгъ. Нафэ къызэрэхъугъэмкІэ, Урысые Федерацием укъихьаным ыкІи ущыпсэуным шапхъэу пылъхэр ІэкІыб хэгъэгухэм яцІыф нэбгыри 10-мэ аукъуагъ, нэбгыри 6-мэ Урысые Федерацием укъихьаным шапхъэу пылъыр агъэцэкІагъэп. ІэкІыб хэгъэгу къикІыгъэ цІыфхэм хэбзэнчъэу Іоф арагъашІэу къыхагъэщыгъэр 11. Джащ фэдэу нэмыкІ шэпхъэукъоныгъэ 16 агъэунэфыгъ.

Оперативнэ-пэшІорыгъэшъ Іофыгъоу зэхащэгъагъэм ишІуагъэкІэ шэпхъэукъоныгъэхэу къыхагъэщыгъэхэм атегъэпсыкІыгъэу зэкІэмкІи сомэ мини 128-рэ тазырэу атыралъхьагъ.

Антонина СЕМКИНА. Кощын ІофхэмкІэ Федеральнэ къулыкъум АР-мкІэ иотдел ипресс-секретарь.

КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ●

Техникэр къуаджэм пай

Красногвардейскэ районым тызыкlокlэ тапэкlэ щытымыльэгъущтыгъэхэ чlыпlэ зытlу мызыгъогум тащыlагъ. Апэрэр республикэм адрэ ирайонхэм ащыщ имыльэгъощт цех тегьэпсыхьагъэу шъоущыгъу рафинадыр бэмышlэу къыщыдагъэкlэу зыщырагъэжьагъэр ары. Зэхьокlыныгъэхэм яуахътэ тыхэмыхьэзэ, район гъомылэпхьэшl комбинат зэтегъэпсыхыгьэу джы щымыlэжым къыкlэныгъэ унэхэм ащыщ ар зыхэтыр.

Ащ фэшъхьаф ІофшІэпІэ гъэшІогъони бэмышІзу районым тызэкІом къыщытлъэгъугъ. Ащ тызыщагъэр районым мэкъу-мэщымкІэ игъэІорышІапІэ ипащэу Шъаукъо Исльам. Машинэм тыкъызекІым, тижурналист гухэлъхэм тапэкІэ мызэу-мытІоу тызфащэщтыгъэ район мэкъумэщ техникэу а лъэхъаным зигугъу шІукІэтшІыщтыгъэу уахътэм, адыгэмэ зэраІоу, дэпкъ дилъхьагъэм тыкъызэрэсыгъэр къыдгуры-Іуагъ.

— Аужырэ уахътэм республикэм игубгъохэм джырэ льэхьаным диштэрэ техникак Гэу

~~-~~

Іоф зэращашІэрэм хэхьо зэпыт, ахэр тракторхэр, комбайнэхэр, сеялкэ тегъэпсыхьагъэхэр, щыпхъэнхэм чІыгур зэрэфагъэхьазырхэу дискхэр зыхэтхэ лъэшъо инхэр арых. ТызгъэгушІорэр а техникэкІэ шІагьом ясатырэ хэуцуагъэхэм ащыщхэр тирайон къызэрэщашІыхэрэр ары. Мы тыкъыздэкІуагъэр «ДИАС» цІэу зыфаусыгъэ ІофшІэпІэ гъэшІэгьон, — джахэр къытфиІуатэхэзэ, Шъаукъо Ислъам къэлэпчъэ инэу зэІуубгъукІыгъэм тыдищагъ.

Щагу хьоо-пщаоу тызыдэхьагъэм псэолъэ инитlу зэпэмычыжьэхэу дэтэлъагъох. Ахэр къэтэшlэжьых: зэман мычыжьэм зым комбайнэхэу лэжьыгъэр зэрэlуахыжьыщтыгъэхэр, адрэм тракторхэр ащагъэцэкlэжьыщтыгъэх. Адэ джыры?

Цех инэу тызэрыхьагъэр чІыпІэ зэфэшъхьафхэм мэшІо тхъуабзэу къащыдэуаехэрэм къызэльагъэнэфы. ЧІыпІэ заулэмэ нэбгырэ зыщыплІзу зэхэт купхэм Іоф ащашІэ. Ахэр гъучІым электричествэм къытырэ кІуачІэмкІэ зыфэе пкъыгьохэр хэзышІыкІхэрэ кІэлэ ІэпэІасэх.

Мы цехым тиреспублики, Краснодар краими, Урысыеми мэкъумэщ техникэмкІэ ящапІэхэм дэгъоу ащыІукІырэ диск онтэгъухэр зыхэт лъашъохэу зишъомбгъуагъэк Іэ зэтекІхэу тилъэхъанэ диштэхэрэм ахэльыщт пкъыгъо зэфэшъхьафхэр къыщытэгъэхьазырых, — тиупчІэ джэуап къыритыжьзэ къытфеГуатэ цехым ипащэу А. А. Нелибовскэм. — Дискаторк Іэ тызэджэрэ а техникэ бэлахьыр чылапхъэр жъуагъэу зэрагъэк Гущтыр гъэхьазырыгъэнымкІэ бгъэфедэщтмэ фэдэ щыІэп, ащ дакІоу а ІофшІэным изэшІохынкІэ ар тракторэу зыпышІагъэм гъэстыныпхъэу ыгъэк Годырэм хэпшІыкІзу къыщегъакІз. Мы цехым нэбгырэ 30 тыхьоу тыщэлажьэ. Анахьэу тызпылъыр дискаторхэм, культиваторхэм апкъхэр зэхэгъэжъэгъэнхэр ары. Ащ дакІоу электричествэр зэрыкІощт гъучІычхэр зыпашІэщт пкъэухэри къэтэшІых. Ахэр зэхэгъэжъэгъэнхэм фэшІ Италием ыкІи Америкэм къащашІырэ инверторнэ полуавтоматхэу а Іофым щыбгъэфедэнхэм тегьэпсыхьэгьэ гьучІыр зыгъэткІухэрэм тикІалэхэм Іоф арашІэ. Ащ фэдэхэр чІыпІэхэу пектродхэр агъэфедэхэзэ агъ жъагъэхэм нахьышІум ылъэныкъокІэ бэкІэ атекІых.

Цехым ипащэ къызэриІорэмкІэ, гъучІгъэжъэ нэбгырэ 12-у Іоф зэрагъашІэхэрэм ащыщэу нэбгыри 10-р селоу Красногвардейскэм щыщых. Апэрэ мафэм къыщегъэжъагъэу мыщ Іоф щашІэ ІэпэІэсэныгъэшхо зыхэлъхэ хъугъэ Владимир Панковымрэ Владимир Бережноимрэ. ГъучІгъажъэхэм ямэзэ лэжьапкІэ, ІофшІэгъу уахътэм шъхьадэкІзу зэрэлажьэхэрэм тефэрэр зыхахьокІэ, гурытымкІэ сомэ мин 30-м лъыкІэхъэ.

ГъучІгъэжъэ кІалэхэм агъэфедэрэ оборудованием ыцІэу къыраІорэр адыгабзэкІэ къэу-

бытыгъуае мэхъу. Мары а кІалэхэм ащыщ къытиІуагъэр: «Тэгьэфедэх гъучІ тхьэпэ Іужъухэр зэрэтыуфэрэ ыкІи координатнэ-хэутэк о прессхэр, плазмэмкІэ гъучІыр зэрэтыбзырэ ыкІи гъучІыр икІыхьагъэкІэ зэрыдгъэжъэрэ установкэхэр. А оборудование зэмыгъэшІэгъошІоу числовой программэкІэ Іоф зэдгъашІэрэр дэгьоу тІэ къидгъэхьагъэу производительность ин къедгъэтэу тэлажьэ. Ащ ишІуагъэкІэ, дискатор дэгъу дэдэхэу ІэкІыб хэгъэгухэм къащагъэхьазырхэрэм тэтыехэр янэкъокъунхэ алъэкІы».

Мыщ текіышъ тэкіо ятіонэрэ цех инэу гъучігъэжъэ кіалэхэм зэхагъэжъэгъэ пкъыгъо зэфэшъхьафхэм дискхэр зыхэт лъашъохэу зишъомбгъуагъэкіэ зэтекіыхэрэр зыщыхашіыкіыщтхэр зыдэщыіэм. Ащ тыщыіокіэ «ДИАС»-м игенеральнэ пащэу Н.В. Махлаковым. Ащ цехым нэіуасэ тыфешіы.

— Мыщ щызэхэтэгъэуцох зишъомбгъуагъэк Рэметри 2,2-рэ ык Раметри 3 хъухэрэр, метри 9 зэлъызыубытхэрэри къэтэш Раметри 1 къытър и къятър зарискатор зэфэшъхьафхэр къытигъэлъэгъухэзэ. — Зэрык Гогъум шъуамбгъоу жъуагъэр зыгъэушъэбырэ машинэхэр зэрэлъап Рамер мерхэми.

рхэми. Фэшъхьаф чІыпІэу тыздэкІуагъэр къашІырэ техникэр зыщагъэлэжырэр ары. Мыщ шызэпэІутых дискаторхэу, культиваторхэу, пхъэІэшэ зэфэшъхьафхэу чІыгулэжьхэр фаехэ зыхъукІэ къафашІынхэ алъэкІыщтхэр. Ахэм ятеплъэ дахэу краскэ шэплъкІэ зэкІэгъэлыхьагъэх. Бэрэ уакІэлъырытыгъэкІи уямызэщынэу щытых.

— Тызщылэжьэрэ районым игубгьохэм язакъоу къэтшІыгьэ дискатори 10-м ехьумэ Іоф ащарагьашІэ, — еІо Н.В. Махлаковым. — Адыгэ Республикэм щышхэм типродукцие ащэфын зыхъукІэ уасэм афыщытэгъакІэ.

«ДИАС»-м апэрэмкІэ ыщэщтыгъэхэр сатыри 2 ыкІи 4 зыубытыщтыгъэхэр арыгъэ, джы бэмышІэу ахэм ахагъэхъуагъ сатыри 3 гозыхыхэрэр. Узхэдэн икъун предприятием къыгъэхьазыры хъугъэ.

Красногвардейскэ районым «ДИАС»-м Іоф зыщишІэрэр ящэнэрэ илъэс, мэкъумэщ машинэшІыным АдыгеимкІэ ар изы предприятие ин хъугъэ. Ащ къыгъэхьазырырэ продукциер зэращэфырэм елъытыгъэу къуаджэм ищыкІэгъэ шъыпкэу щыт техникэр къыдигъэкІын ылъэкІыщт.

ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый. Сурэтхэм арытхэр: И.Н. Шъа-укьомрэ Н.В. Махлаковым-рэ яІофхэм атегущыІэх; предприятием къыгъэхьазырыгъэ дискаторхэр.

КЪОДЖЭ ЩЫІАКІ =

ЧІыгу яІэмэ, зыраІыгъыжьыщт

Мэкъумэщ хъызмэтым иІоф редэшхо къззытын зызытетым ишъыпкъагъэ зэрагъэшІэнэу, предприниматель цІыкІухэмрэ гурытхэмрэ яІофшІакІэ нэІуасэ зыфашІынэу Краснодар краим и Парламент хэтхэм цІыфхэм бэрэ заІуагъакІэ. БэмышІэу ахэм ащыщхэр къалэу Шъачэ щыІагъэх, ащ хэхьэрэ районхэр къакІухьагъэх. ПсышІопэ районым щыІагъэхэм Лыгъотх, Кировскэ ыкІи ШэхэкІэй псэупІэхэр къаплъыхьагъэх. Дэжъые къызщагъэкІырэ чъыгхатэхэр, щай плантациехэр, унэе хъызмэтхэр зэрэзэхэщагъэхэр ашІогъэшІэгъоныгъэх, ахэм Іоф ащызышІэрэ цІыфхэм адэгущы-Іагъэх. Зэфэхьысыжьэу ашІы-

льэкІыщт хъызмэтшІапІэхэр икъоу гъэфедагъэ зэрэмыхъухэрэр, ахэм яІофшІакІэ зэблэхъугъэн зэрэфаер щак Гагъэтхъыгъэх.

Непэ къалэу Шъачэ щыпсэухэрэм агъэфедэрэ гьомылапхъэхэм япроцент 92-р чІыпІэ зэфэшъхъафхэм къаращы. Илъэс къэс гъомылэ тонн мини 126-рэ ящык Іагъ, ащ щыщу тонн мини 9-р ары ныІэп къалэм къыхиубытэрэ чІыпІэхэм къащашІырэр. Лым изакъоу илъэсым тонн мин 33-рэ агъэфедэ, тонн мини 2-р ары чІыпІэ хъызмэтшІапІэхэм къаІэкІэкІырэр.

Краим мэкъумэщ хъызмэтымрэ къыдагъэкІырэ промыш-

ленностымрэкІэ иминистрэ игуа-

Пшызэ Іушъорэ Шъачэрэ зэбгъапшэхэмэ, апэрэм унэгъо -ы е спезитементи на выбрания в предитементи лымхэр щаГыгъхэу хъызмэтшГэпІэ мин 22-рэ щызэхэщагъэх. Къалэу нэбгырэ мин 450-рэ зыщыпсэурэм апэрэхэр мин 22-рэ, ятІонэрэхэр 225-рэ нахь мыхъухэу щэлажьэх.

Джырэ уахьтэм фэдэу, хабзэр цІыфхэм унэе ІофшІапІэхэр къуаджэхэм къащызэІуахынымкІэ ІэпыІэгъу къафэхъоу зыпарэкІи къыхэкІыгъэп, — къы-Іуагъ Краснодар краим и Хэбзэгъэуцу ЗэІукІэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ, административнэ гъэпсынымкІэ ыкІи социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэхэр шІыгъэнхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Николай Петропавловскэм. — Ащ фэдэ амалэу къытатыхэрэр тымыгъэфедэхэ хъущтэп. Тэр-тэрэу тшхыщтыр кьэдгъэкІыжьэу зедгъэсэжьын фае.

Ащ къыІуагъэр шъыпкъэ, ау ар къыбдэхъуным пае чІыгум цІыф ІэпэІасэхэр адэсых. Зиунэе

ордэн Батыр

чіыпіэр къыхьыгъ.

иІоф апэ зэхэфыгъэн фаеу елтытэ шапсыгъэ Адыгэ Хасэм итхьаматэу КІакІыхъу Мэджыдэ. Джары мэкъумэщ хъызмэтым изыкъегъэІэтын фэгъэхьыгъэ программэу щы Іэхэм Шъачэ Іоф зыкІыщамышІэрэр. Унэе хъызмэт мехфыІр ослиоІшые єшыеске чІыгур илъэсыбэрэ агъэфедэнэу арамыты хъущтэп. Ар аратыпэщтмэ е бэджэндэу арагъэштэщтмэ гъэнэфагъэу щытэп. Ащ къыхэкІэу цІыфхэм ямые чІыгум хъызмэт щызэхащэнэу гу тырашІыхьэрэп. Хэти фаеп имыем икъарыуи, имылъкуи хилъхьанэу. Джары псэүпГэхэм хэхьоныгъэхэр зыкІамышІыхэрэр, ахэр зыщашІын чІыгу яІэп: зыбгъумкІэ Лъэпкъ паркым, адрабгъумкІэ Іахьзэхэль мэкъумэщ обществэ иным ячІыгухэр щызэпэ-Іульых. НыбжыкІэхэм псэупІэ зытырашІыхьан чІыгу зэрямыІэм къыхэкІэу, унагъо ашІэными тегушІухьэхэрэп.

Ау цІыфхэм ІофшІакІэр ащыгъупшэжьыгъэп. Къуаджэхэм

~~ବ୍ୟେତ୍ୟ ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର ସେଷ୍ଟ୍ର~~

Сыадыг ыкІи ащ сырэгушхо!

Іоф зэхэзыщагъэхэри щыІэх. ГущыІэм пае, ШэхэкІэй щыпсэурэ ЛІыф Аслъан пцэжьые лъэпкъзу форелькІз заджэхэрэр къызэригъэхъурэр хьакІэхэм агъэшІагъо икъугъ.

Бжьэхэм, былымхэм яхъун, чъыгхатэхэм, сэнашъхьэм якъэ--фы дехтристинехеедег ны дыфхэм дэгъоу ашІэ. Джащ фэд щаим икъэгъэкІыни. БэшІагъэп щаеу «Краснодарский» зыфи-Іорэр пщэфынкІэ гъотыгъуаеу зыщытыгьэр, зэкІэми агу рихьыцтыгъ. Ар Адлер, Солохаул, Тыгъэмыпс, Тхьагъапшъэ, Хьаджыкъо ащыпсэухэрэм фэІазэхэу къагъэкІыщтыгъ ыкІи къаугъоижьыщтыгъ.

Джыри кІасэп а Іофхэм къафэбгъэзэжьынкІэ. ЦІыфхэр Іофым къыгъащтэхэрэп, ау ащ зызщырагьэушьомбгьун чІыгу агьэфедэнэу яІэп. Ар Краснодар краим ихэбзэгъэуцухэм къагуры-Іуагъэу агъэзэжьыгъ. ІэпыІэгъу къафэхъухэмэ, шапсыгъэ чылэхэм заужьыжьыщт.

НЫБЭ Анзор.

Тхьамафэм къыкІоцІ

Адыгэ Республикэм хэгьэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, мэлылъфэгьум и 1-м къыщегъэжьагъэу и 7-м нэс республикэм бзэджэш Гэгьэ 79-рэ щызэрахьагь. Ахэр цІыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьыльэхэр тырашагьэхэү 3, хъункІэн бзэджэшІагьэу 1, тыгьуагьэхэу 23-рэ, гьэпцІагьэ зыхэль бзэджэш Гэгьи 7, нэмык Гхэри. Экономикэм ыльэнык ьок Гэ хэбзэгьэуцугьэр гьогогьу 23-рэ аукьуагь. Бзэджэш Гагьэ зезыхьэгьэ нэбгырэ 73-рэ хэбзэухьумэк Го къулыкъухэм агьэунэфыгь, Гофэу зэхафыгьэр процент 90-м ехъу.

БлэкІыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъи 3 къатехъухьагъ, ахэм къахэкІыкІэ нэбгыри 3-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кІэрысхэу водитель 63-рэ къаубытыгъ.

Тикъэлэ шъхьаІэ щыпсэурэ хъульфыгъэу ильэс 45-рэ зыныбжым зэретыгъуагъэхэм епхыгъэу УФ-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ МыекъуапэкІэ иотдел идежурнэ часть зыкъыфигъэзэн фаеу хъугъэ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, мэлылъфэгъум и 2-м къалэу Шытхьалэ шыІагъ. Ядэжь къэкІожьыным фэшІ такси къыубытыгъ. Мыекъуапэ къызэсыжьыхэм, водителыр тучан горэм къыщыуцунэу ык Ій такъикъ заулэрэ къежэнэу ельэІугь. Автомобилым икІы зэхъум, хъулъфыгъэм зыдиІыгъыгъэ Іалъмэкъыр зыдиштагъэп.

Тучаным ар чІахьи, иІофхэр къызегъэцэк Іахэм таксиир зыдэуеажытымуІ меІпыІР салытыш къычІэкІыгъ. КъызэрэнэфагъэмкІэ, сомэ мин 35-рэ, сотовэ телефони 5 ыкІи шъом хэшІыкІыгъэ портмоне зэрылъыгъэхэ Іалъмэкъыр таксистым ытыгъуи, зигъэбылъыжьыгъ.

Полицием икъулыкъушІэхэм оперативнэ-лъыхъон Іофтхьабзэхэр рагъэкІокІызэ бзэджашІэр агъэунэфыгъ ыкІи къаубытыгъ. Шытхьалэ ар щыщэу къычІэкІыгъ, илъэс 30 ыныбжь. ЫшІагъэми хъулъфыгъэр еуцолІэжьыгъ. Ащ къызэриГуагъэмкІэ, Іалъмэкъым дэлъыгъэ ахъщэр зельэгъум зищыІэшъугъэп. Сотовэ телефонхэр къы ахыжьыгъэх, ау ахъщэр ыгъэфедэнэу игъо ифагъ. Уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ, уплъэкІунхэр макІох.

Мэлылъфэгъум и 4-м, автомобиль гьогоу Мыекъуапэ — Псыбай зыфаІоу Кощхьэблэ районым пхырыкІырэм къырычъэщтыгъэ машинэу ГАЗ 2705-р гъогу-патруль къулыкъум и ГофышІэхэм къагъэуцугъ. Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм щыщ хъулъфыгъэу илъэс 47-рэ зыныбжыр рулым кІэрысыгъ. Газелыр инспекторхэм къызалъыхъум, литри 5 зэрыфэрэ пластик бэшэрэби 100-м ехъу къырагъотагъэх. Ахэм документхэр апылъыгъэхэп. Спиртым изэхэтык Гэ АР-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иэкспертнэ-криминалистическэ гупчэ зэхифынэу

Адыгагъэр атэ кІэныжъэу Зетэхьэшъ тиунэ сыдигъуи

Мамхыгъэ дэт я 4-рэ гурыт еджапІзу Андырхъое

Хъусенэ ыціэ зыхьырэм ия 3-рэ класс ис, я 3-рэ

ТиІэ пстэумэ анахьы лъапІэу

Дышъэпсы ІэшІоу тэ тилъы хэлъ... ГЪЫЩ Нухь

Сятэжърэ сянэжърэ сыкъызыхъугъэм къыщегъэжьагъэу сызэрэадыгэр ыкІи адыгэ шэнхэбээ дахэхэр зесхьан зэрэфаехэр сикьышьол кьыхальхьагьэу сэлъытэ.

АдыгэцІэ дахи къысфаусыгъ. Сэ сцІэр Батыр. Ащ къикІырэр

сылъэшэу, сыцІыфышІоу, сызыщыпсэурэ адыгэ шъолъырыр шІу слъэгъоу, къэсыухъумэн слъэкІэу сыпсэуныр ары.

Адыгэ кІалэр, сэ къызэрэсшІошІырэмкІэ, апэ нахыыжымэ уасэ афишІэу, шъхьэкІэфэныгъэ арихэу шытын фае. Сэ сыадыг ыкІи ащ сырэгушхо. Сыкъызщыхъугъэ къуаджэу Мамхыгъэ шІу дэдэ сэльэгъу. ЦІыфэу дэсхэри шІу сэльэгъух. Ахэм зэкІэми адыгэгъэшхо ахэлъэу сэлъытэ. Ситэмашъхьи шІу дэдэ сэльэгъу. Сэ ащ сыкъыщыхъугъ ыкІи сыщапІугъ. Ахэм сэ сарэгушхо.

Тиунагъуи адыгэ шэн-хэбзэ дахэхэр щызэрахьэх. Сянэжърэ сятэжърэ къысаІо зэпыты на-ег салынефеГисахаш емажыах ряпхын фаер, кІэлэегъаджэм ыІорэм узэредеІун фаер.

ЕджапІ у сызыщеджэрэм гъэсэпэтхыдэ дахэхэу адыгагъэм епхыгъзу бэ дэд къытфаГуатэрэр. Джыри сыныбжь макІэ. Ау щыт нахь мышІэми, сыадыг ыкІи ащ сырэгушхо. АдыгацІэр дахэу язгъэ Іогъэ цІыф пэрытхэу сэ слъэгъоу сшІэхэрэм афэдэ сыхъунэу сыфай.

ТиеджапІэ ыцІэ зыхьэу Андырхьое Хъусенэ Борэжъ ыкъом иадыгагъэкІи, иІушыгъэкІи, лІыхъужъыныгъэу зэрихьагъэмкІи щысэтехыпІэ къысфэхьоу сэльытэ. Ащ фэдэу адыгэ льэпкъым бэмэ ацІэ къепІонэу хэт.

Сэ сынасыпышІоу сэлъытэ еджапІэу Андырхьое Хъусенэ Борэжъ ыкъор зыщеджагъзу ыкІи ыцІэ зыхьырэм сызэрэщеджэрэм фэшІ.

НЭГЪОЙ Ренат

Я 11-рэ Мыекъопэ еджапІэм иапэрэ класс щеджэ. «Усэкіо анахь ціыкіу» зыфиюрэ лъэныкъомкіэ къахэщыгъ.

Сурэт сэшІы сэ сихэку

СурэтшІыныр сэ сикІас, Ащ сэ лъэшэў сыфэІаз. СшынахыкІи фэсэгьас, Ари, шъыпкъэу, ІэпэІас.

Мары сиунэ, мары сикъуа-

Чэт-тхьачэтхэри къызэщылъэджэ.

Сисурэт ахэр дахэу къыхэтаджэх.

Шэ зэфэшъхьафыкІэ ахэм сяджэ.

бырабэри дахэу q_{bbl} къэсэшІы, Къыцэ гьожь цІыкІухэри бэу

ащ пысэшІэ.

Тикъушъхьэ лъаги сурэтым

Тыгьэ нэфынэр ащ ашьхьэрыт.

Тихэку кІасэ сурэтэу сшІыгьэ, Псыхьо гьогухэри къыхэзгъэщыгъэх.

ШІ слъэгьоу сикъалэ идэхагъи,

Сисурэты дэгьоу иольагьо. Адыгэ хэкум сыкъыщыхъугъ.

Адыгэ чылэр сэ шІу слъэгъугъ.

Адыгэ кушъэм сэ сыщапІугъ. Сэ — сыадыг! Ар сэркІэ на-

Сянэ ІэпыІэгъу къысфэхъугъ. Сэ усэ цІыкІухэр зэхэзгъэуцоныр сикІас.

«АДЫГЭ МАКЪЭР» адыгэ лъэпкъым

Тызэрэщыгъуазэу, гъэзетэу «Адыгэ макъэр» тхьамафэм тфэ къыдэкІы. Ащ къеушыхьаты журналистхэу щылажьэхэрэм псынкІагъэу, ІэпэІэсэныгъэу ахэлъыр зыфэдэр. Сыдэу щытми, гъэзетыр къыдэгъэкІыгъэ къодыеу щымытэу, щыІэныгъэм ылъэныкъо пстэури тедзэгъу пэпчъ итэлъагъо. Ар ІофшІэгъэшху. Ар гъэзетым щылажьэхэрэм яІофшІагъ.

БэмышІэу «Адыгэ макъэр» ильэс 90-рэ зэрэхъугъэр игъэкÎотыгъэу хагъэунэфык Іыгъ. Ар льэшэу ныбжь дах, лІэшІэгъу хъункІэ зи арыхэп къэнэжьыгъэр. А ильэс пчъагъэхэм къакІоцІ адыгэм ымакъэ лъагэу зыІэтыгъэхэу, адыгэм ыцІэ дахэкІэ зыгъэІугъэхэу, илъэс пчъагъэм льэпкъым фэлэжьагъэхэу ыкІи фэлажьэхэрэм шъхьащэ афэтшІыныр атефэ. Анахьэу къахэзгъэщыхэ сшІоигъу гъэзетым бэдэдэрэ щылэжьагьэхэу, льытэныгъэ ин цІыфмэ зыфашІыхэу, редакциер яятІонэрэ ун пІоми ухэмыукъонэу, журналист ІэпэІасэхэр. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистхэу ЛІэхъусэжъ Хьаджэрэтбыйрэ «Адыгэ макъэм» пшъэдэкІыжь зыхынэ исекретарэу НэпшІэкьуй Зауррэ апэ ацІэ къесэІо. Ахэм ямызакъоу непэ «Адыгэ макъэм» журналист ІэпэІасэу щылажьэрэр бэ. Ахэр мэкъу-мэщым, экономикэм, политикэм, спортым, музыкэм, медицинэм, ахэм анэмык Ільэныкъуабэми адэлажьэрэ журналистых. Ахэр анахьэу зыуж итхэр цІыф гъэсагъэхэу, еджагъэхэу, къызэрыкІохэу зищыІэныгъэ гъогу занкІэу тетыгъэхэу, лъэпкъым псэнчъэу фэлэжьагъэхэу, зыГут Іофыр дахэу зыгъэцак Гэзэ къэзыхынгъэ цІыфхэм ацІэ дахэкІэ раІоныр, ахэр щысэтехып Іэ гъэзетеджэхэм афашІынхэр ары. Адэ ежьхэм атефэрэ гущы і дахэри игъом къэпІонкІэ емыкІуа?

СисэнэхьаткІэ егъэджэнпІуныгъэ Іофыр арышъ сызыпылъыр, анахьыбэрэ сызэуалІэхэрэр редактор шъхьа Гэрбэ Тимур, редактор шъхьа Эм игуадзэу, пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарэу Хъурмэ Хъусен, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистхэу Сихъу Гощнагъу, Мамырыкъо Нуриет, Къэзэнэ Юсыф, Тхьаркъохъо Сафыет. Ахэм яІофшІакІэу сызщыгъуазэм игугъу къэсшІы сшІоигъу. Дэрбэ Тимуррэ Хъурмэ Хъусенэрэ упчІэ горэ уиІэу узщяуалІэрэм сыдигъуи уахътэ къыхагъэкІы, узгъэгумэкІырэ упчІэм иджэуап къыуатыжьы. ЗиІофшІэн шІу зыльэгъурэ цІыф хьупхъэх, мыпшъыжьых.

ЗэдзэкІакІохэу Тхьаркъохъо Сафыетрэ ЛІышэ Саныетрэ бэрэ сяуалІзу къыхэкІы. Урысыбзэм къыхэкІи адыгабзэм къыхэхьэгьэ гущыІабэхэр гущыІальэхэм зэрадэтым тетэу бэрэ тэгъэфедэхэ нахь мышІэми, гущыІэхэм уадэлажьэмэ адыгэ гущыІэкІэ къэпІон плъэкІынэу ахэтыр макІэп. Ащ фэдэу зыхъурэм нахьыбэмы нэбгыритІур ары. Ахэм упчІэр зэряптыгъэм тетэу джэуапыр къа--еІхиах естинажыты жылым естинажыты жылымы ж льыкІорэ мафэхэм къыпфытеох, узгъэгумэкІышты гушыІэм икъэбар къыкІэупчІэх, ежьхэм яшІошІхэр къыбдагощых.

Ильэс тІокІым ехьугь Сихьу Гощнагъорэ Мамырыкъо Нуриетрэ зысинэІуасэхэр. Анахьэу гурыт еджапІзу N 9-м, нэужым Адыгэ республикэ сэнэхьат хэгъэхъо институтым Іоф ащысшІэ зэхъум бэдэдэрэ егъэджэн-пІу--ыахестефа мехостыфоІ естын гъэу игъэкІотыгъэ пчыхьэзэхахьэхэр къалэм иеджап Іэхэм е адыгабзэм изэгъэшІэн фэгъэхьыгъэ Іэнэ хъураехэр сэнэхьат хэгъэхъо институтым ащызэхатщэщтыгъэх. Ащ фэдэ зыхъукІэ, апэдэдэ къедгъэблагъэщтыгъэхэр Гощнагъу е Нуриет ары. Ахэр мыпшъыжьыхэу, уахътэу къызщедгъэблагъэхэрэм дэх имы Ізу ренэу игъом къекІуалІэщтыгъэх. Гощнагьо къыддэхъугъэ горэ щыІэмэ къыддэгушІоу, къыддэмыхъумэ Іофым екІолІакІэу фэпшІын плъэкІыщтымкІэ ишІошІхэр къыддигощыщтыгъэ.

Къэзэнэ Юсыф 1999-рэ илъэсыр ары нэІуасэ сызыфэхъугъэр. Косово къикІыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэр санаториеу «Къурджыпс» щедгъаджэхэ зэхъум бэрэ къытхахьэщтыгъэх а лъэхъаным гъэзетым иредактор шъхьа-Іэщтыгъэу Къуекъо Асфаррэ Юсыфрэ. КъыкІэльыкІорэ илъэс--ымедо оІшамк мехтдаН» мех рэмкІэ сиупчІэ зыфэзгъазэрэр кІуасэ!» зыфиІорэ пчыхьэзэхахьэхэу Адыгеим икъоджэ ыкІи Краснодар краим ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм ащырекІокІыгъэхэм тащыІэ зыхъукІэ ренэу Юсыф тигьогогьугь. А льэхьаным Юсыф итхыгъэхэм сяджэу сыублагъэ. Ахэм узІэпащэу, гупшысэ-гульытэ инхэр ахэльэу зэригъэпсырэр нафэ.

Гъэзетым илъэс зэфэшъхьафхэм редактор шъхьэІэ зэфэшъхьафхэр иІагьэх. Ары къэс гъэзетым итеплъэ зэхъокІы, нэбгырэ пэпчъ ежь къыпкъырыкІзу кІз горэ хелъхьэ. Ау сыд фэдэрэ лъэхъани зэмыокІэу гъэзетыр дысэпсэт спада дедейшедого дейсых ары, ащ ищы Іак І, идэхагъ, игушІуагъу, игукъау. Ахэм афэгъэхьыгъэу илъэс зэфэшъхьафхэм гъэзетым инэкТубгъохэм рубрикэ зэфэшъхьафхэр къарэхьэх: «Шапсыгъ», «ПсынэкІэчъ», «Нэплъэгъу», «НыбжьыкІэ лъэоянэхэр», «Адыгэ хабз», «Псауныгъ», «Адыгэ псалъ», «Джэныкъо машІу», кІэлэцІыкІухэм апае «Самгъур», «Тыгъэнэбзый» ыкІи нэмыкІхэри.

Непэ гъэзетым икІэтхэн анахь ециты естафенест еПпыГи Іофыгъохэм ащыщ. А Іофыр къыгъэпсынкІагъ Интернетым. ЦІыфыбэмэ аІоу зэхэпхыщт: «Сэ гъэзетыр къисымытхыкІыгъэ пае, гъэзетым къыратхэрэм сыщымыгъуазэу щытэп. Интернетым зэкІэ сызыфаер къисэхы». Ари хэкІыпІэ дэгъу. Интернетым непэ дунаим тет цІыфхэр зэрепхых, нэІуасэ зэфешІых. Ащ фэдэу ти «Адыгэ макъэ» тиреспубликэ щыпсэухэрэм анэмыкІэу -е Інша мехфанхашефев падента хэу адыгэ цІыфхэми анэсы, рэгушхох, рэзэныгъэ хахы.

Гъэзетым иІофышІэхэу нахь сызыпэблагъэхэм ягугъу къэсшІы зыхъукІэ, сиІофшІэнкІэ бэрэ семыуал Гэрэми, ау и Іофш ІакІэ дэгьоу сыщыгьуазэу сикьоджэгъу игугъу къэсшІыщт. Ар тызэрыгушхоу, зыгуи, зыпси зиІофшІэн хэзылъхьэу, илъэс пчъагъэм тІысырэ уцурэ зимы-Іэу, итхыгъэхэм гужъуагъэ гори ахэмыльэу, чанэу зиІоф зыгъэцакІ у ЕмтІыль Нурбый.

Непэ ти «Адыгэ макъэ» ыныбжь ильэс 90-рэ зыщыхъугъэм гъэхъагъэу иІэхэм ахахъоу, лъэбэкъукІэхэр ыдзынхэу тыфэльаІо. Адыгэ лъэпкъыр зэзыпхэу, ащ идахэ къизыІотыкІырэ гъэзетыр бэгъашІэ орэхъу! Ащ иІофы--ест уелым ифам ишен уехепш зетым фэлажьэхэрэм псауныгъэ пытэ яГэнэу афэтэГо!

Ситхыгъэ цІыкІу къэсыухыжьынэу сыфай Къэзэнэ Юсыф игущыІэхэмкІэ:

«Гъогур тфыхищэу, Льэпкъым фэшъыпкъзу, «Адыгэ макъэр» терэІ гьозапІэу! ШПульэгьу кІочІэшхоу, Шыфхэм яльапІэу, ТерэІ гъэзетыр тыгу иджэмакъэу!»

КІЭСЭБЭЖЪ Нэфсэт. Адыгэ къэралыгъо университетым бзитІушІэныгъэмкІэ илабораторие егъэджэн ІофхэмкІэ испециалист.

ШІулъэгъуныгъэр къахьырэп

кІэ къыщегъэжьагъэу Кавказым ис лъэпкъ зэфэшъхьафхэм шэн дэеу ахэлъэу къырэкІо пшъэшъэхьыныр. Мы зекІуакІэр зыхэм ашІодэгъоу, шэн дахэу, адрэхэм ащ фэдэ зекІуакІэкІэ пшъэшъэ дэмыкІом удэзекІоныр шъхьакІоу алъытэ. Мы Іофым ехьылІагъэу икІыгъэ илъэсым тыгъэгъагъэм и 4-м къихьэгъагъ «Адыгэ макъэм» ШхончыбэшІэ Рузанэ ытхыгъэу «Пшъашъэр зытыгъугъэр агъэпщынэщта?» зыфиІорэр. Авторым упчІабэ типшъашъэхэм аритыгъ. Шъхьадж ежь ишІошІ къыриІотыкІыгъ, ахэм яеплъыкІэхэр зэтефагъэхэп.

Непэ мы Іофым ехьылІагьэч типшъашъэхэр зэрэзекІохэрэм vзеплъыкIэ, бэмэ урагъэгупшысэ, бэ угу къагъэк ыжьы. Пшъэшъэ дэк оным шапхъэу пылъыр бэ. Ахэм ягъэцэкІэн шэн-хэбзэ дахэхэр пыльхэу тиадыгэ льэпкь къырэкІо. Пшъашъэм идэкІогъу къызысыкІэ бэмэ ягупшысэн фае, анахьэу ынаІэ зытетын фаер егъашІэм ишыІэныгъэ зыдигъэшІэшт шъхьэгъусэм икъыхэхын ары. Шъхьэгъусэ къыхэозгъэхырэр шІульэгъуныгъэр, гукъэбзэныгъэр, шъхьэкІэфэныгъэр арых. Ахэр дэгьоу къаушыхьаты тиады-

Гур гум къыхихын фае. Ижъы- гэ гущы Іэжъхэу «Гур гум къыхихын фае», «Шулъэгъуныгъэм ылъапсэр гукъэбзэныгъ», «ШІульэгъуныгъэр кІуачІэкІэ къахьыпедешь деальнуалеакуШ», «пед ыкІи ащэфырэп» зыфэпІощт-

Мы непэ зигугъу къэсшІырэ зекІуакІэр къызежьагъэр бэшІагъэми, непэ къызнэсыгъэм ащ иягъэ типшъашъэхэм къякІы. Упшъэшъэ зидэкІогъумэ уапэкІэ уплъэн фае. Хэта уезгъэзырэр, уезыфыжьагьэр? Егупшысэба, даІоба! Къыпфэе пстэуми уадэкІон плъэкІыштэп шІульэгъуныгъэ афыуимы Ізмэ. Иномаркэ машинэ дахэм исэу, галстук дахэр дэлъэу, къоджэпщым ыкъоу зыкъыуигъэлъэгъукІэ ар шъхьэгъусэкІэ къыхэпхынэу шыта? -пукуаш мехеткуаш-енкуаШ чІыжьыба, ижьыкІэ пшъашъэхэр зэрэзекІощтыгъэм шъукІэупчІэба.

Зышъхьэ шІу зылъэгъужьэу, -ефа ефаГиеахаш мехажыахын зышІырэм ащ фэдэ зекІуакІэхэр къызхигъафэхэрэп. Непэ ахьымэ, неущ узыкІэупчІэкІэ, икІыжьыгъ къыуаІо. Ар фэмыеу къахьыгъэмэ, зыми ыубытыни рипхыни ылъэкІыштэп. Ау сыд хъурэр мыщ фэдэм: къахьыгъэ пшъа-

шъэм иІахьылхэр ащ къагъакІохэшъ, агъащтэ. Фаеу къахьыгъэми, къыльыкІогъэ Іахьылхэм апкъ къикІэу «сыфэмыеу сыкъихьыгъ» къырагъаІо, джащ фэд фэмыеу къахьыгъэми «сыфаеу сыкъэкІуагъ» еІошъ, къенэ.

Ар къыушыхьатэу мыщ фэдэ щысэ къэсхьын. Илъэс заулэкІэ vзэкIэІэбэжьымэ, сигъvнэгъvмэ адэжь сыкІуагъэу нэбгырэ зыхыбл унэм къихьагъ. Къэхъугъэр тымышІ у сигъунэгъурэ сэрырэ тыкъэтэджыгъ. Къихьагъэхэм хъульфыгъитІу ахэтыгъ, адрэхэр бзылъфыгъэ ныбжьыкІэх, зы хэкІотагъи акІыгъу. Ар анахь лъэшэу куощтыгъэ: «Тыдэ щыІа къахьыгъэр, тыдэ щыжъугъэбылъыгъа?» Хъурэр къыдгурыІуагъэп. КІэлитІум язым сыкъишІэжьыгъэти «ЕмыкІу къысфэмышІ, мыр сигъунэгъу бзылъфыгъэти, къызысэлъэІум къэсымыщэн слъэкІыгъэп», — ыІуагъ ащ. А пчыхьэм гущыІэ Іэябэ аІуагъ, сигъунэгъу ышынахыкІэ зыщыпсэурэр къырагъа Іуи, япшъашъэ ащ ращэлІагъэмэ зэрагъэшІэнэу икІыжыльтьэх. ТІысыжьыгъо тимыфэзэ, къатыгъугъэ пшъашъэр унэм къыращагъ. ИкІыжьыгъэх тІозэ, пшъашъэм льыхъурэ купым къыгъэзэжьыгъ. Къолэжъым ыхырэ чэтыжъыем фэдэу, пшъашъэм ышъхьацышъо аІыгьэу текуощтыгьэх: «Уфаеу укъэкІуагъа, укъахьыгъа?» Пшъэшъэ ныбжыкІзу къахьыгъэр

къэгущыІэн ымыльэкІэу, ерагъэу бзаком фэдэу ышъхьэ къыгъэсысыгъ «сыфай» къикІэу. Сыд фэдэ шэн ар, хабзэм мы зекІуакІэр

кІуачІэкІэ

Упшъэшъэ зидэкІогъумэ зямыгъэхьэу, пшъхьэ плъытэжьызэ унэм укъикІымэ нахышІуба?! Уянэ-уятэхэм анапэ темыхэу, ахэр къыпфэразэхэу, узщапГугъэ унэм укъикІымэ, сыд зымыуасэр! ШІу узэрэльэгьоу, ильэс пчъагьэрэ узэпылъыгъэу ахьыгъацІэ уиІэу уздакІокІэ, о унапэп. Джы непэ тиныбжыыкІэ пшъэшъэ зидэкІогъухэр Іофышхо хэтых. Ежьыхэр зыфаер къафаеп. Зыгу кІодыхэрэм, шІульэгъуныгьэ фыримы Ізми, щы Іак Із и Ізу, унэшхо тегъэпсыхьагъэ, иномаркэ машинэ, ахъщэ гъэтІылъыгъэ зиІэу къашІошІырэм дэкІох.

Щыфыр шІу умыльэгьоу таущтэу удыщыГэщта? Мы упчГэм иджэуап къетыжьыгъошІоп. Ау шыІэныгъэм ащ фэдэхэр хэхъухьэх. Ащ фэдэу джыри зы щысэ къэсхьын. Ар къызэхъулІагъэр дунаим ехыжьыгъ. Чылэм унэгьо зэтегъэпсыхьагъэу дэсыгъэхэм ащыщыгъ ар къызэхъулІагъэр. Ахэм якІалэ еджэгьэ-гъэсагъэу, ІэнэтІэ дэгъу иІэу щытыгъ. Къуаджэм дэс пшъэшъэ дахэмэ ахэплъыхьэщтыгъэ. Ежь зэрипэсынэу зы пшъэшъэ дэхэдэдэ ахэтыгъ. Ащ ыдэжь бэкІаерэ псэльыхьо кІvагьэ, av ap къыфэягъэп. Шъхьаем, пшъэшъэжъыем янэ-ятэхэм ащ дагъэкІонэу фагъэпытагъ. КІалэу зыфэмыем дэкІуагъ. ШІулъэгъуныгъэ, гуфэбэныгъэ фыримыІэхэу илъэс пчъагъэрэ зэдэпсэугъэх, сабыйхэр зэдагъотыгъэх, рагъэджагъэх, апІугъэх. ОшІэ-дэмышІэу, «тыдэ укъикІи лажь» зэраІоу, ишъхьэгъусэ автомашинэ зэутэкІым хэкІодагъ. Шъхьэгъусэ имыІэжьэу унэм къинагъ. Исабыйхэм нэмыкІ гушІуагъо имыІэу къэнагъ. Чылэ хьадагъэ горэм кІуагъэу, ипшъэшъэгъу щыІукІагъ. Бэрэ гущы агъэу ипшъэшъэгъу къеупчІыгъ: «Сыд уищыІакІ, о уинасып къыубытыгъ, анахь унэгьо дэгьоу чылэм дэсым уихьагь. Сэ чылэм дэсхэм анахь ешъуакІом сырихьылІагь. Ащ сырихьылІэн нахьи сылІэгъагъэмэ зызгъэпсэфыжьыныгъи, джы мы сишыІакІэр ары нэмыІэмэ». «О зи умыІо, сэ сымыІомэ. Сэ къэзгъэшІагъэм сыгу зыфэмыкІорэ цІыфым сигъашІэ еспхыгъ, шІульэгьуныгьэ зыфаІорэр дысимыІ эу, сыгу шІуцІ эхъугъэ, зы фэбэгъакІэ иІэжьэп, учъыІыжьыгъэу къэсхьыгъ», — къыригъэжьагъ ащ.

ШІулъэгъуныгъэм ылъапсэ, ыкІуачІэ, иштышкъагъэ икъу фэдизэу тиныбжык Іэхэм къагурымыІоу ящыІэныгъэ макІо. Ар гукъаоу щыт.

ХЪОДЭ Сэфэр. ІофшІэным иветеран.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чіыпіэ зыгъэіорышіэжьыным ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым гъэтхапэм и 27-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Зако-«ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ илъэсым гъэтхапэм и 31-м аштагъэу N 294-р зытетэу «ЧІыпІэ зыгъэ Іорыш Іэжьыным ехьыл Іагъ» зыфи Іорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэхэугьоягьэхэр, 2005, N 3, 7; 2006, N 7; 2007, N 3, 7; 2008, N 4; 2009, N 4; 2010, N 2, 5, 8, 12; 2011, N 8, 12; 2012, N 4, 6, 12) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) я 12-рэ статьям иа 1-рэ Іахь ия 20-рэ пункт гущыІэхэу «Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымкІэ и Кодекс къыщыдэльытэгъэ лъэхъанхэм унэхэр, псэуалъэхэр уплъэк Гугъэнхэр ык Ги ахэр зауплъэк Гухэм хэукъоныгъэу къыхагъэщыгъэхэр зэрэдагъэзыжьыщтхэ шІыкІэу игъоу афалъэгъугъэхэм яхьылІэгъэ тхыльхэр ятыгъэныр» зыфиГохэрэр хэгъэхъогъэнхэу;

2) я 12 ¹-рэ статьям иа 1-рэ Іахь ия 5-рэ пункт

кІуачІэ имы Іэжь у льыт эгьэн эу;
3) я 13-рэ статьям я 8-рэ Іахьыр хэгьэхьогьэн эу ыкІй ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«8. Муниципальнэ районым ичІыпІэ администрацие муниципальнэ районым иадминистративнэ гупчэу щыт псэупІэм ичІыпІэ администрацие иполномочиехэр егъэцакІэх Федеральнэ законым ия 34-рэ 32-рэ статья ия 2 ²-рэ Іахь къащыдэльытэгъэ лъэхъанхэм, ащ пае ежьхэм яхахъо ыкІи муниципальнэ районым ибюджет идефицит зэрэрагъэкъужьырэ къэкІуапІэхэр къызыфегъэфедэх.»;

4) я 13 ¹-рэ статьям иа 1-рэ Іахь я 11-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыш тетэу къэтыгъэнэу:

«11) 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 20-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 125-р зытетэу «Лъыр зэратырэм ехьылІагъ» зыфиІорэм къыщыдэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр.»;

5) я 14-рэ статьям иа 1-рэ Іахь ия 26-рэ пункт гущы Іэхэу «Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымк Іэ и Кодекс къыщыдэлъытэгъэ лъэхъанхэм унэхэр, псэуальэхэр уплъэкІугьэнхэр ыкІи ахэр зауплъэкІухэм хэукъоныгъэу къыхагъэщыгъэхэр зэрэдагъэзыжьыщт--атых естеІлыскі мехестуствующий усыны ех хэр ятыгъэныр» зыфиІохэрэр хэгъэхьогъэнхэу;

6) я 14 ¹-рэ статьям иа 1-рэ Іахь:

а) ия 5-рэ пункт кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу; б) я 12-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ

тетэу къэтыгъэнэу:

«12) 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 20-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 125-р зытетэу «Льыр зэратырэм ехьылІагъ» зыфиІорэм къыщыдэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр.»;

7) я 15-рэ статьям иа 1-рэ Íахь: а) я 5 ²-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ статья ия 2-рэ Іахь ия 3-рэ абзац, мы Законым ия тетэу къэтыгъэнэу:

«5 ²) псыр аІэкІэгъэхьэгъэнымкІэ ыкІи псычъапІэр ІущыгъэнымкІэ полномочиехэу 2011-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 7-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 416-р зытетэу «Псыр зэраГэкГагъахьэрэмрэ псычьапІэр зэрэІуащырэмрэ яхьылІагь» зыфиІорэм къышыдэлъытагъэхэр»:

б) я 7 ¹-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ

тетэу къэтыгъэнэу:

«7 ¹) псэупІэхэм, къэлэ койхэм якоммунальнэ инфраструктурэ хэхьоныгьэ егьэшІыгьэным тельытэгьэ программэхэу зишапхъэхэр Урысые Федерацием и Правительствэ ыгъэнафэхэрэр къыхэхыгъэнхэр ыкІи ухэсыгъэнхэр;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

1. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

2. Мы Законым иа 1-рэ статья ия 7-рэ пункт иподпунктэу «б»-р 2013-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 1-м кънщегъэжьагъэу правэм ылъэныкъокІэ зэфыщытыкІэхэу азыфагу илъ хъущтхэм алъыІэсынэу гъэнэфэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

къ. Мыекъуапэ, мэлылъфэгъум и 4, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Чіыпіэ зэжъу ифэгъэ кіэлэціыкіухэм ящыіэныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэмрэ проектхэмрэ яреспубликэ зэнэкъокъу 2013-рэ илъэсым зэхэщэгъэным ехьыліагъ

Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ ведомствэ программэу «Адыгеим икІэлэцІыкІухэр» зыфиІоу 2012 — 2014-рэ ильэсхэм ательытагъэр, Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2011-рэ ильэсым мэкъуогъум и 30-м ышІыгъэ унашьоу Ñ 150-р зытетымкІэ аухэсыгъэр, гъэцэкІэгъэным тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшІы:

1. Ухэсыгъэнхэу:

1.1. ЧІыпІэ зэжъу ифэгъэ кІэлэцІыкІухэм ящыІэныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэмрэ проектхэмрэ яреспубликэ зэнэкъокъу 2013-рэ ильэсым зэрэзэхащэщтым ехьыл Іэгъэ Положениер гуадзэу N 1-м диштэу.

1.2. ЧІыпіэ зэжьу ифэгьэ кіэлэціыкіухэм ящыіэ- хэщэнкіэ пэщэныгьэ зэрихьанэу.

ныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэмрэ проектхэмрэ якъыхэхын фэгъэзэгъэщт Комиссием ехьыл Гэгъэ Положениер гуадзэу

1.3. ЧІыпІэ зэжъу ифэгъэ кІэлэцІыкІухэм ящы-Іэныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэмрэ проектхэмрэ якъыхэхын фэгъэзэгъэщт Комиссием хэтхэр гуадзэу N 3-м диштэу.

2. КІэлэцІыкІухэм, бзылъфыгъэхэм ыкІи унагъохэм яІофхэмкІэ отделым ипащэу Н.М. Абрэджым чІыпІэ зэжъу ифэгъэ кІэлэцІыкІухэм ящыГэныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэмрэ проектхэмрэ яреспубликэ зэнэкъокъу изэ-

3. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм мы унашьор Урысые Федерацием ишьолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкІырэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиІорэм къащыхэутыгъэным пае аІэкІигъэхьанэу.

4. Мы унашъор зэрагъэцак Іэрэм министрэм иапэрэ гуадзэу А.Т. Осмэным гъунэ лъифынэу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 13, 2013-рэ илъэс

Дэеу къышъоІазэхэмэ, шъудэон шъулъэкІыщт

ІэпыІэгъу тэрэз ягъэгъотыгъэнымкІэ ыкІи япсауныгъэ къэухъумэгъэнымкІэ фитыныгъэу яІэхэр Урысые Федерацием и Конституцие ия 41-рэ статья икъоу къыщызэхэфыгъэх. Ащ зэритымкІэ, шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэзэгъэ къэралыгъо, муниципальнэ учреждениехэм ыпкІэ зыхэмылъ медицинэ ІэпыІэгъу ащарагъэгъотыным ифитыныгъэ ахэм яІ. ЫпкІэ зыхэлъ медицинэ ІэпыГэгъу ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ учреждениехэми, унэе клиникэхэми аратын алъэк Іышт медицинэ фэІо-фашІэхэм уасэу атефэрэр ежь сымаджэм е страховой компанием заІэкІигъахьэкІэ.

ГухэкІ нахь мышІэми, ІэзапІэхэм япчъагъэ хахъоми, медицинэ фэІо-фашІэхэр зэрагъэцакІэхэрэм бэрэ гъэнымкІэ, узхэм зэращаухъумэщт шІыкІэхэм якъыхэхынкІэ, узым игъэунэфынкІэ, ІэзэнымкІэ ыкІи зэ-Іэзагъэхэм япсауныгъэ зэтегъэуцожьыгъэнымкІэ ахэм бэ къатенэрэр. Тэрэзэу къызэрэшъомы Ізагъэхэм къыхэкІэу шъуипсауныгъэ изытет нахь дэй хъугъэу шъолъытэмэ, хьыкум Іоф къыхэмыхьэу шъудэон шъулъэкІыщт. Ащ пае шъуитхьаусыхэ тхылъ ыпшъэкІэ щыІэ къулыкъухэм, хэбзэ къулыкъухэу лицензиехэр къязытыхэрэм, Роспотребнадзорым, щэфакІохэм, сымаджэхэм яфитыныгъэхэр къэзыгъэгъунэрэ организациехэм аГэкГэжъугъэхьан, страховой медицинэ организациехэм е шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ чІыпІэ фондхэм зафэжъугъэзэн фае. Шъуфаемэ, хыыкумыми зыфэжъугъэзэн шъулъэкІышт.

Шыфхэм медицинэ ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэнымкІэ мехеТамин тимулод естефенестышых архумент шъхьаТэхэм ахальытэх Урысые Федерацием и Федеральнэ законэу «Урысыем исхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэ-

Урысые Федерацием щыпсэухэрэм медицинэ нымкІэ льапсэу щыІэхэм яхьылІагъ», Урысые Федерацием и Федеральнэ законэу «ІофшІэн лъэпкъ заулэмэ апае лицензиехэр къазэраратырэм ехьыл Гагъ», Урысые Федерацием и Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием шІокІ зимы і медицинэ страхованием къызэрэщыхырагъэубытэхэрэм ехьылІагъ» зыфиІохэрэр, Урысые Федерацием и Гражданскэ кодекс, законэу «ФэІо-фашІэхэр зыфагъэцакІэхэрэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфи Горэр, Урысые Федерацием псауныгъэм икъэухъумэнкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ иунашъохэр

> Медицинэ фэІо-фашІэр зэрэшъуфагъэцэкІагъэм шъуимыгъэрэзагъэмэ ыкІи чІэнагъэ шъуагъэшІыгъэу шъолъытэмэ, шъушъхьэкІэ е лІыкІохэр къызыфэжъугъэфедэзэ, ыпшъэкІэ зигугъу къэсшІыгъэ къулыкъухэм зафэжъугъэзэн шъулъэк Іышт. Ащ пае медицинэ организацием ипащэ ыцІэкІэ лъэІу тхыль зэхэжъугъэуцон фае. Шъуфаемэ, а лъэІу тхыльыр почтэкІи аІэкІэжъугъэхьан шъулъэкІышт. Аш икъоу итынхэ фае лъэІу тхылъыр зэхэзыгъэуцуагъэм ыльэкъуацІэ, ыцІэ, ятацІэ, зэрар зыщырахыгьэ чІыпІэр, уахьтэр, ащкІэ мысэр, тэрэзэу къызэремы Гэзагъэхэм пае ахъщэу къыфалъэгъужьыщтыр зыфэдизыр, ахэр къэзыгъэшъыпкъэжьырэ документхэр лъэІу тхыльым ригъэгъусэнхэ фае.

> Федеральнэ законэу «ІофшІэн лъэпкъ заулэмэ апае лицензиехэр къазэраратырэм ехьылІагъ» зыфиІорэм къызэрэщыдэлъытагъэм тетэу лицензие къязытырэ къулыкъухэм, цІыфхэм япсауныгъэ къызэраухъумэрэм гъунэ лъызыфырэ Федеральнэ къулыкъум зафэжъугъэзэн шъулъэкІыщт. Шъуитхьаусыхэ тхылъ врачэу, медицинэ организациеу шъузымыгъэрэзагъэм ыцІэ къыщешъуІон фае.

ФэІо-фашІэхэр зыфагъэцакІэхэрэм яфитыныгъэхэм якъэухъумэн тегъэпсыхьэгъэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу етІани шъо фитыныгъэ шъуиІ шъуитхьаусыхэ тхылъкІэ Роспотребнадзорым икъутамэхэм, фэІо-фашІэхэр зыфагъэцакІэхэрэм яфитыныгъэхэр къэзыухъумэрэ обществэхэм (ассоциациехэм) зафэжъугъэзэнэу.

Ащ нэмыкІэу Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием шІокІ зимыІэ медицинэ страхованием къызэрэщыхырагъэубытэхэрэм ехьылГагъ» зыфиГорэм къызэрэщыдэлъытагъэм диштэу шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ чІыпІэ фондым, страховой медицинэ организацием шъуитхьаусыхэ тхылъ яшъ хьылІэн шъульэкІыщт. Ахэм экспертизэ зэхащэн ыкІи медицинэ ІэпыІэгьоу шъуагъэгъотыгъэр шапхъэхэм зэрадиштэрэмкІэ е зэрадимыштэрэмкІэ экспертхэм кІ ух зэфэхьысыжьхэр ашІынхэ фае. ЕтІанэ тхьаусыхэ тхылъымрэ экспертым иактрэ зигъусэхэ документхэр медицинэ организацием ипащэ ІэкІагъахьэх. ЛъэныкъуитІури зэрэзэзэгъырэм тетэу чІэнагъэу аригъэшІыгъэр медицинэ организацием къафелъэгъужьы. Ау лъэныкъохэм зэзэгъынхэ замылъэкІыкІэ, къызэГэзагъэхэм фитыныгъэ яГ хьыкумым зыфагъэзэнэу.

Шъо джыри фитыныгъэ шъуи медицинэ Іэпы Іэгь у тэрэз зэрэшъуамыгъэгъотыгъэм, къин зэрэшъуагъэлъэгъугъэм пае ахъщэ къышъуфалъэгъужьынэу шъу-

Шъуифитыныгъэхэр къэжъугъэгъунэхэ зыхъукІэ, правэмкІэ амалэу шъуиІэхэр тэрэзэу жъугъэфедэн зэрэфаер зыщышъумыгъэгъупш.

> Лъытэныгъэ къышъуфэзышІэу. Урысые Федерацием цІыфым ифитыныгъэхэм якъзухъумэнкІз и Уполномоченнэу Владимир ЛУКИН

Зэхэзыщагъэхэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмк Іэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

мэщліэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

нэпшіэкъуй 3ayp

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-

пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкIи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4010 Индексхэр 52161 52162 Зак. 000

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

ИСКУССТВЭМ ЩЫЦІЭРЫІОХЭР

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкloгъэ концертзу тыкъызытегущы врэр зэрэгъэпсыгъэ шіыкіэмкіэ нэмыкі пчыхьэзэхахьэхэм афэдэп. Адыгеим иартисткэ ціэрыіоу Нэхэе Тэмарэ симфоническэ оркестрэр игъусэу концертыр къытыгъ.

оркестрэ классикэм хэхьэгъэ произведениехэр, жъы мыхъухэрэ орэдхэр къыригъа охэу зэхэтэхых. Адыгеим икомпозиторхэм аусыгъэхэри пчыхьэзэхахьэхэм ащэІух. Филармонием идиректор шъхьа Гэу Хъот Заур ахэр къыдилъытэхи, зыми фэмыдэ концерт программэр гум рихьынэу ыгъэ-

хьазырыгъ. Серафим Туликовым, Семен Заславскэм, Григорий Пономаренкэм аусыгъэ орэдхэу хэгъэгоу тызыщыпсэурэм, шІулъэгъум афэгъэхьыгъэхэр Т. Нэхаим къыГуагъэх. «Урысыем ышъхьагъ сыщэбыбы» — джары Тэмарэ иконцерт зэреджагъэр.

Пчыхьэзэхахьэр бзитІукІэ зезы-

Тиреспубликэ исимфоническэ щэгъэ артистхэу Афэш Гэгъо Фаинэрэ Сихъу Станиславрэ щысэхэмкІэ зэрэхагъэунэфыкІыгъэу, музыкэм имодэ епльыкІэу фытиІэр псынкІ у зэблахьоу къыхэкІы. Уахътэм «ыуплъэкІугъэ» орэдхэу щыІэныгъэм игъогу къэзыкІугъэхэр жъы хъухэрэп, тщыгъупшэхэрэп. Оскар Фельцман, Евгений Птичкиным, Владимир Мигулэ -еалп нуГедку уетаахед мехдедок кІырэп. «ШІульэгъум иджэрпэдэжь», «КъыздэгущыІ, тян» зыфи-

Іохэрэр сыдым ымыуасэха! Дунаим щызэлъашІэрэ артистхэм къа Горэ орэдхэр уиконцерт хэбгъэхьаныр Іоф къызэрыкІоп. Нэхэе Тэмарэ мыщынэу Анна Герман, Муслим Магомаевым, нэмыкІхэм ярепертуар къыхэхыгъэ

орэдхэм таригъэдэГугъ. Сыд фэдиз произведение зэхытигъэхыщтми, адыгэ орэдхэм Тэмарэ ащиухьэрэп, макъэм имызакъоу, гукІэ къе-Iox. Ижъырэ орэдэу «Адыифым» икІэрыкІэу зыфигъази, гупшысэ шъхьаГэу хэлъыр къызэГуихыгъ. У. Тхьабысымым иорэдэу «Пщынэр», М. Ліыхасэм ыусыгъэу «Шіульэгъур къаджэ» зыфиІохэрэм

Концертыр кІозэ, пчыхьэзэхахьэр къызаухым Тэмарэ къэгъэгъэ Іэрамэу ратыгъэр макІэп. Артист-

ягъатхэ жъы хъущтэп.

кэм щыІэныгъэр зэрилъэгъурэр иорэдхэмкІэ къызэІуихыгъ, искусствэм пыщагъэхэм адэгущы Іагъ. Концертым къэкІуагъэхэм зэрафэразэр Тэмарэ къы Іуагъ.

Ащ фэдэ пчыхьэзэхахьэхэм цІыфыр апІу. Артисткэм къыІогъэ орэдхэр оркестрэм пае Григорий Михайловым зэригъэфагъэх. Симфоническэ оркестрэм идирижерэу ар концертым хэлэжьагъ. ТищыкІагъэх ащ фэдэ зэхахьэхэр.

Сурэтым итыр: Нэхэе Тэмарэ концерт къеты.

БАСКЕТБОЛ

Финалныкъом щешІэщт

ТелефонкІэ къатыгъ. Урысые Федерацием баскетболымкІэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэу апшъэрэ купым хэтхэм мы мафэхэм зэГукГэгъу къинхэр яІэщтых. ПэшІорыгъэшъ финалым хэфагъэхэр Воронеж щызэдешІэх. Апэрэ чІыпІэр къыдэзыхырэр суперлигэм хэфэщт.

Мыекъопэ «Динамо-МГТУ»-р купэу зыхэтым ельытыгьэу ешІэгъухэм ахэлажьэ. ЗэІукІэгъухэр зэриухыгъэхэм тагъэгушІуагъ. Воронеж икомандэ тиспортсменхэр зэрэтек Іуагъэхэр къыхэтэгъэщы.

«Динамо-МГТУ» — «Динамо» Ставрополь — 68:63,

«Динамо-МГТУ» — «Парма» Пермь — 71:73, «Динамо-МГТУ» — «Согдиана» Воронеж — 73:67.

Адыгеим ибаскетбол командэ финалныкъом хэхьагъ. Ижевскэ икомандэ непэ дешІэнэу щыт. Тиспортсменхэм зэІукІэгъум яшъыпкъэу зыфагъэхьазыры. «Динамо-МГТУ»-м итренер шъхьа Гэу Андрей Синельниковым къызэриІуагъэу, тибаскетболист анахь ІэпэІасэу Валентин Кубраковым шъобжэу къытыращагъэм егъэгумэкІы. Ижевскэ икомандэ дешІэн ылъэкІыщтми къэшІэгъуай. Арэу щытми, тикомандэ зичэзыу ешІэгъур къыхьын ылъэкІыщтэу тэгугъэ.

ГАНДБОЛ

Ныбджэгъу зэІукІэгъухэр

ГандболымкІэ Мыекъопэ бзылъфыгъэ командэу «АГУ-Адыифым» ныбджэгъу зэlукlэгъухэр тикъалэ щыриlагъэх. Азербайджан икомандэ тиспортсменкэхэр гъогогъуищэ дешіагъэх. Кіэлэціыкіу-ныбжьыкіэ командэхэри шъхьа-фэу зэіукіагъэх.

Адыгеимрэ Азербайджанрэ ягандболисткэхэр зэрэзэдеш Гагъэхэм тыльыпльагь. ТекІоныгьэр къыдэхыгъэным зэрэфэбэнагъэхэм дакІоу, спортсменкэхэм яухьазырыныгъэ зэрэхагъэхьощтым пыльыгъэх.

Апэрэ ешІэгъур 30:28-у, ятІонэрэр 28:27-у тиспортсменкэхэм къахьыгъэх. Мэлылъфэгъум и 12-м яІэгъэ зэІукІэгъур 30:24-у Азербайджан икомандэу «АБУ» Баку ыхьыгъ.

Тикомандэ итренер шъхьаГэу, СССР-м изаслуженнэ тренерэу Виталий Барсуковым къызэрэти ІуагъэмкІэ, ныбджэгъу ешІэгъухэм яшІуагъэкІэ тиспортсменкэхэм Іоф зыдашІэжьыгъ. Азербайджан ихэшыпыкІыгъэ командэ итренер шъхьа Гэу, СССР-м спортымк Гэ изаслуженнэ мастерэу Рафига Шабановар зэІукІэгъумэ яплъыгъ. ЗэдэгущыІэгъу гъэшІэгъонэу ащ дытиІагъэр, спортсменкэхэм къытфаІотагъэр тигъэзет къыхиутыщтых. Адыгеир зэрашІогъэшІэгъоныр тигуапэу къэттхыщт.

КІЭЛЭЕДЖАКІОХЭМРЭ ПІУНЫГЪЭМРЭ

Зыщытхъухэрэм щысэ атырахы

Адыгэ Республикэм футболымкіэ икіэлэціыкіў-ныбжьыкіэ спорт еджапіэ зышызыгъэсэрэ кіалэхэу 1996-рэ илъэсым къэхъугъэхэр къокъу хэлэжьагъэх. ТикІэлэеджакіохэм апэрэ чіыпіэр къыдахыгъ.

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» илъэсыбэрэ щешІэгъэ Юрий Манченкэр тиныбжыкІэ футбол командэу гъэхъагъэ зышІыгъэм итренер. Ащ ыгъасэхэрэм сэнаущыгъэ ахэлъ, шэн-хэбзэ дахэхэр щыІэныгъэм щызэрахьэх. Дэгъоу еджэх, щысэ атырахы, сэнэхьатэу къыхахыщтым егупшысэх. Тренерым анахьэу ынаІэ зытетыр кІалэхэр цІыфышІу хъунхэр ары.

Сурэтым итыр: Адыгеим ифутбол командэу Краснодар краим апэрэ чІыпІэр къыщыдэзыхыгъэр.

Мыекъуапэрэ Славянск-на-Кубанирэ якомандэхэр футбол зызэдеш Гэхэм, зыгъэпсэфыгъо уахътуу зэІукІэгъум къыхэкІыгъэр агъэфеди, ныбжыкІэхэр зыхэт командэр ешІапІэм ипчэгу къырагъэблэгъагъ. Адыгэ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэу Хьасанэкъо Муратэ Краснодар краим икІымэфэ зэнэкъокъу апэрэ чІыпІэр къыщыдэзыхыгъэ командэм фэгушІуагъ, шІухьафтынхэр футболистхэм аритыжьыгъэх.

Командэм щешІагъэхэм тигуапэу ацІэхэр къетэІох. Степаненко Сергей, Манченко Юрий, Емельянов Александр, Квитченко Евгений, Майлян Мурат, ХьацІыкІу Мурат, Юркевич Артем, Тасенко Максим, Къушъхьэ Джамболэт, Аджырэ Эльдар, Кеосиди Игорь, Финьков Илья, Нэтхьо Амир, Филиппов Александр, Кондратьев Николай, Фазылов Вячеслав, Емельянов Сергей.

Стадионым нэбгырабэ дэсэу кІэлэеджакІохэм зэрафэгушІуагъэхэр зэхэщакІохэм ІофшІэгъэшІукІэ афэтэлъэгъу. Ны-тыхэр, кІэлэегъаджэхэр, спортыр зикІасэхэр къырагъэблагъэхи, щытхъур кІалэмэ афаІуагъ.

> НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.